

Govern d'Andorra

MEMÒRIA ANUAL

2022

Àrea de Serveis i
Programes per a la
Infància, l'Adolescència
i la Joventut

Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat
Andorra la Vella, 1 de gener del 2023

Informe

ÍNDEX

2. Introducció	3
3. Objectius	4
4. Normativa	5
5. Serveis	6
5.1. Servei Soecioeducatiu d'Adolescents en la Comunitat (SSAC)	
5.2. Servei d'Acompanyament Socioeducatiu per Adolescents i Joves (SASAJ)	
5.3. Servei Especialitzat de Prevenció i Atenció als Joves (SEPAJ)	
5.4. Servei d'Acompanyament Familiar	
6. Recursos humans	85
7. Infraestructura	86
8. Pressupost	87
9. Convenis/col·laboracions	88
10. Avaluació	89

2. INTRODUCCIÓ

El present document pretén exposar els diferents serveis, programes i accions que s'han dut a terme durant l'any 2022 a l'Àrea de Serveis i Programes per a la Infància, l'Adolescència i la Joventut del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat.

L'Àrea va néixer amb el nom d'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats l'any 2016 amb l'objectiu principal de prestar un suport continuat als joves d'edats compreses entre els setze i els vint-i-cinc anys que estaven o havien estat sota la tutela del Govern, o que es trobaven en una situació de vulnerabilitat o de risc d'exclusió social, per acompanyar-los i orientar-los en el seu dia a dia i garantir-ne una plena autonomia i una integració a la societat.

Durant els darrers anys, hi ha hagut canvis en l'estructura i nomenclatura de l'Àrea, finalment l'últim decret d'estructuració del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat la defineix amb el nom actual i la cartera de serveis socials i sociosanitaris l'any 2022.

Dins de l'àrea, actualment es compta amb 4 serveis actius:

- Servei socioeducatiu d'adolescents en la comunitat (SSAC)
- Servei d'acompanyament socioeducatiu per adolescents i joves (SASAJ)
- Servei especialitzat de prevenció i atenció als joves (SEPAJ)
- Servei d'acompanyament familiar (SAF)

La metodologia emprada per l'Àrea de Serveis i Programes per a la Infància, l'Adolescència i la Joventut es caracteritza per la transversalitat professional i, alhora per la individualització en l'atenció social en funció de la necessitat del jove. Cal esmentar però que és necessari comptar amb la predisposició i la voluntarietat dels joves a fi de progressar en relació a la seva situació inicial.

3. OBJECTIUS

General

- Prestar un suport continuat als joves d'edats compreses entre els dotze i els vint-i-cinc anys que estan o han estat sota la tutela del Govern, o que estan en una situació de vulnerabilitat o de risc d'exclusió social, per acompanyar-los i orientar-los en el seu dia a dia i garantir-ne una plena autonomia i una integració a la societat.
- Acompanyar a les famílies en situació de vulnerabilitat durant el seu procés de criança a fi de reforçar les capacitats parentals.

Específics

- Oferir un acompanyament i un suport integral al o la jove tutelat o extutelat que li permeti emancipar-se i desenvolupar-se cap a la vida adulta en el context social existent.
- Oferir un recurs de protecció, atenció i prevenció i tractament per a adolescents en situació de risc i fomentar el desenvolupament personal potenciant la integració social.
- Oferir un acompanyament personalitzat a cada jove que per meti prevenir i/o evitar el deteriorament de les situacions de risc i fomentar el desenvolupament personal potenciant seva integració social.

4. NORMATIVA

Pel que fa a la legislació vigent, enguany en el context de la Llei 14/2019, es continua treballant sobre Pla Nacional de la Infància i l'Adolescència (PNIA). En aquest sentit, destaquem la col·laboració de l'Àrea de Serveis i Programes per a la Infància, Adolescència i Joventut en varies taules de treball i en la creació d'espais de socialització per a joves.

Altrament, es continua treballant en la creació i endegament del Centre Residencial d'Educació Intensiva tal i com s'esmenta en la Llei 14/2019 en la seva disposició final segona.

Finalment, segons el Decret 305/2022, del 20 del juliol del 2022, s'aprova el Reglament de funcionament de les comissions sociosanitàries de seguiment de persones en situacions d'elevada complexitat. En aquesta comissió es tracten els expedients d'elevada complexitat amb els agents socials i sanitaris corresponents.

5. SERVEIS

5.1. Servei Socioeducatiu d'Adolescents en la Comunitat (SSAC)

El servei es va crear arrel de la llei de 6/2014 del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris on en la disposició final segona s'exposava la implementació del Servei d'Infants i Adolescents. Durant l'any 2022 degut a l'aprovació de la cartera de serveis socials i sociosanitaris s'efectua un canvi de nomenclatura passant a nombrar-se Servei Socioeducatiu d'Adolescents en la Comunitat.

– Objectius

- Oferir un recurs de protecció, atenció i prevenció i tractament per a adolescents en situació de risc i fomentar el desenvolupament personal potenciant la integració social.
- Estimular i potenciar l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat dels adolescents atesos, la seva socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i compensació de les mancances socioeducatives mitjançant el treball individualitzat, el grupal, la família i la comunitat.

– Objectius específics

- Realitzar una tasca preventiva fora de l'horari escolar, donant suport, estimulants i potenciant el desenvolupament dels adolescents, la seva socialització i adquisició d'aprenentatges bàsics i de lleure i compensar dèficits socioeducatius.
- Afavorir la socialització i la integració social dels adolescents i les seves famílies en el seu entorn més proper mitjançant una metodologia proactiva i comunitària.
- Prevenir les situacions de risc social i de ruptura amb la família i l'escola.
- Promoure habilitats socials bàsiques que afavoreixin la integració i desenvolupament social.

- **Destinatariis**

Programa preventiu (adolescents de 12 a 16 anys)

Els destinataris del servei són aquells adolescents en situació de vulnerabilitat o de risc i les seves famílies. Per beneficiar-se del servei han d'estar en seguiment per part de l'Àrea d'Atenció a la Infància i Adolescència o l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies. Es prioritza a aquells adolescents que es troben en unes determinades circumstàncies d'existència de factors de risc social.

Programa dimensional (adolescents de 16 a 18 anys)

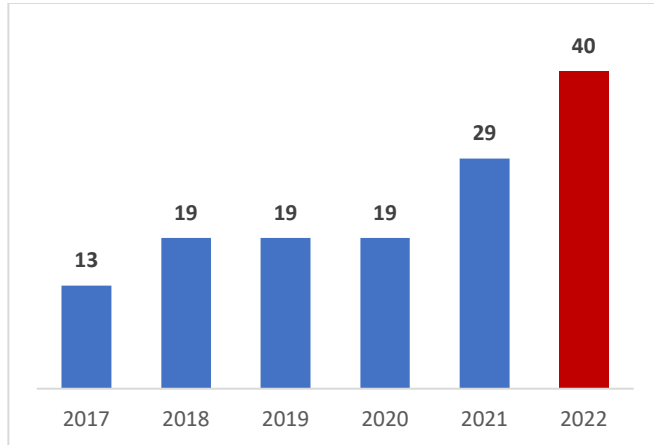
El projecte es basa en el conjunt de dinàmiques i acompanyaments, relacionats amb el desenvolupament de l'adolescent a través de la interacció amb la comunitat, factors que faciliten la promoció de la responsabilitat, la prosociabilitat, l'autoestima, la capacitat de planificació i la presa de decisions o les habilitats d'interacció social.

Així doncs, el desenvolupament positiu de l'adolescent i el model de competència, té com a prioritat la intervenció a través de l'enfortiment dels factors individuals de protecció, comptant amb la participació de l'adolescent, els seus referents i la seva família.

Es tracta d'una intervenció psicosocial i socioeducativa que posa el focus en els recursos personals i socials i atén sempre al moment del procés de creixement personal de l'adolescent. Així doncs, es centra el focus en l'atenció a la franja de l'adolescència tardana (16-18 anys), tenint en compte l'allunyament natural de l'adult i el que aquest significa, la impulsivitat, la baixa tolerància a la frustració, la transgressió i la necessitat de sentir-se part d'un grup d'iguals. Afegint el presentisme com a valor necessari en l'adolescent.

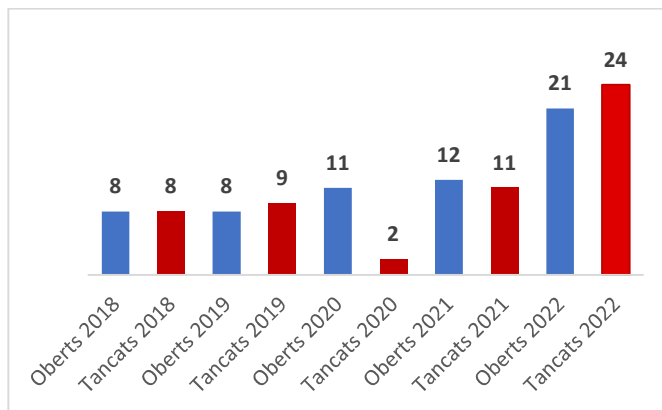
- Dades genèriques

Persones ateses

Durant l'any, s'ha atès al servei un total de **40 adolescents** de 12 a 18 anys. Segons el gràfic hi ha un increment notori durant aquests últims anys, tenint presents dos factors influenciables: la pandèmia i la creació d'una nova línia d'intervenció.

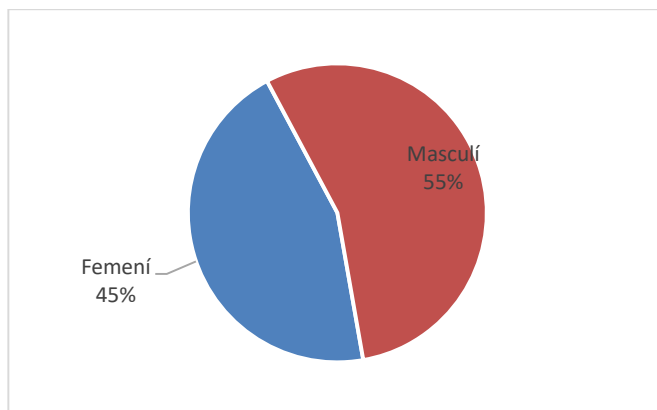
Comparativa

El gràfic mostra els expedients oberts i tancats anualment, aquest any s'han obert un total de 21 expedients i s'han finalitzat la intervenció a un total de 24 expedients.

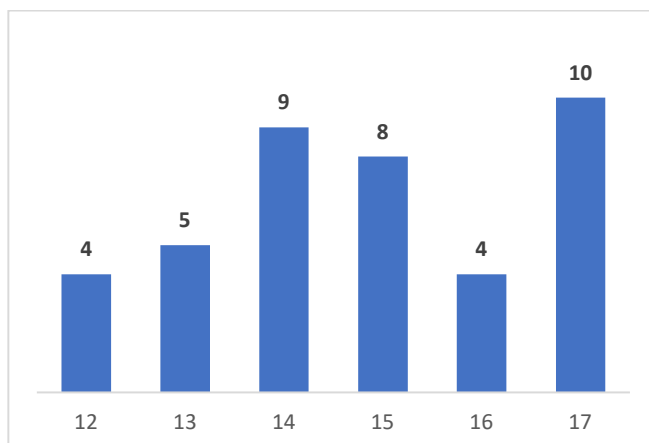

Gènere

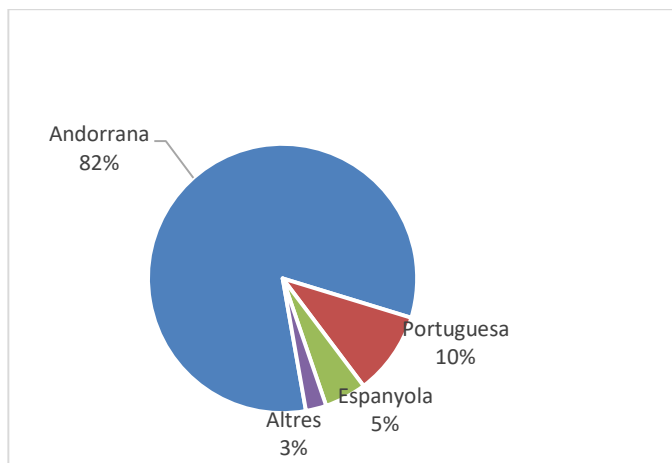
El 55% d'adolescents atesos són del gènere masculí enfront del 45% del gènere femení.

Edat

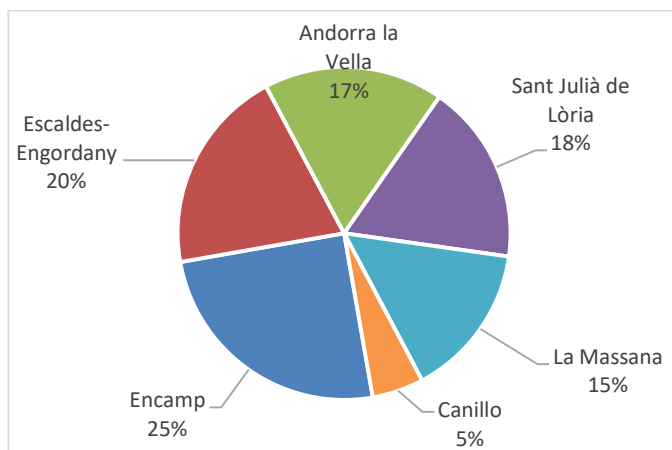
La majoria d'adolescents atesos són de 17 anys, els quals han estat al programa dimensional. Tot seguit els adolescents de 14 i 15 anys, amb un total de 9 i 8 adolescents respectivament. L'edat de 12, 13 i 16 anys han estat les menys freqüentades.

Nacionalitat

El present gràfic mostra les diferents nacionalitats de les persones vinculades servei. Per tant, s'observa que predomina la nacionalitat andorrana amb el 82% d'adolescents atesos. Tot seguit, resten la nacionalitat portuguesa amb el 10% i l'espanyola amb el 5%. En últim lloc, amb un 3% hi ha altres nacionalitats.

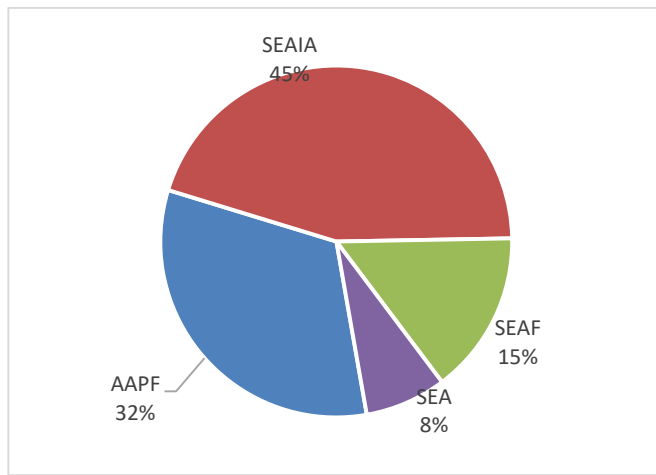
Parròquia

Entorn a la procedència dels adolescents, Encamp és la parròquia amb més participants, després la segueix Escaldes-Engordany, Sant Julià de Lòria, Andorra la Vella i La Massana amb el 20%, 18%, 17% i 15% respectivament. En últim lloc, hi ha un 5% de Canillo i cap adolescent d'Ordino.

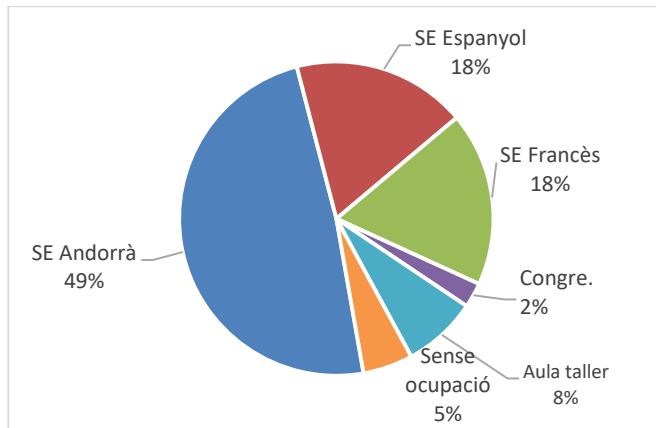
Es valora que el tant per cent d'Encamp, va relacionat amb la detecció de situacions de vulnerabilitat o de risc per part de l'Escola Secundària Andorrana d'Encamp, amb la qual treballem conjuntament i estretament els expedients. Tot seguit, el tant per cent de la participació d'adolescents de les parròquies altes és baixa, dada que indica que l'accessibilitat al servei influeix en la vinculació d'adolescents de les parròquies d'Ordino i Canillo.

Procedència

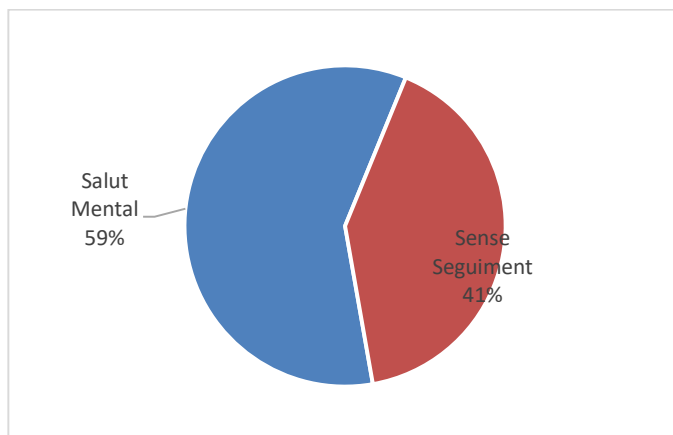
La major part dels expedients són derivats del Servei Especialitzat a la Infància i l'Adolescència amb un 45%, tot seguit, l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies amb un 32%. Amb un tant per cent més baix, hi ha el Servei Especialitzat d'Acolliments Familiars i el Servei Especialitzat d'Adopcions amb un 15% i 8% respectivament.

Ocupació

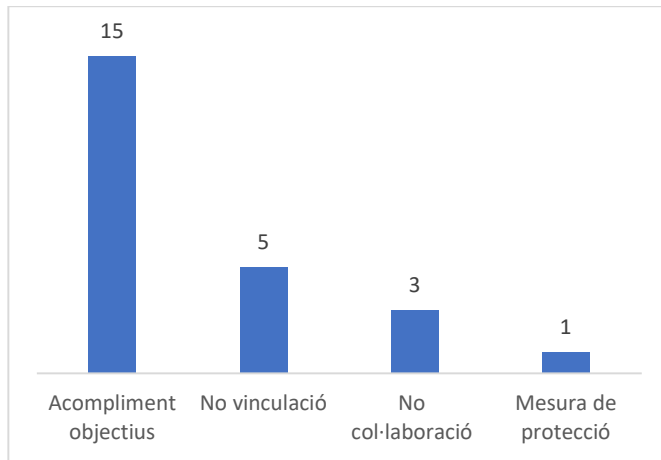
El 49% dels adolescents estudien al sistema educatiu andorrà, un 18% al sistema educatiu espanyol i francès i un 10% al sistema congregacional, i l'aula taller. Finalment, un 5% dels adolescents no tenen cap ocupació.

Seguiment

Un altre punt important és el seguiment extern d'altres entitats o recursos a fi d'efectuar una intervenció coordinada i un treball interdisciplinari. Per una banda, hi ha el 59% de casos que realitzen seguiment per part de la Unitat de Salut Mental. Per altra banda, trobem un 41% d'adolescents sense cap mena de seguiment per altres recursos del país.

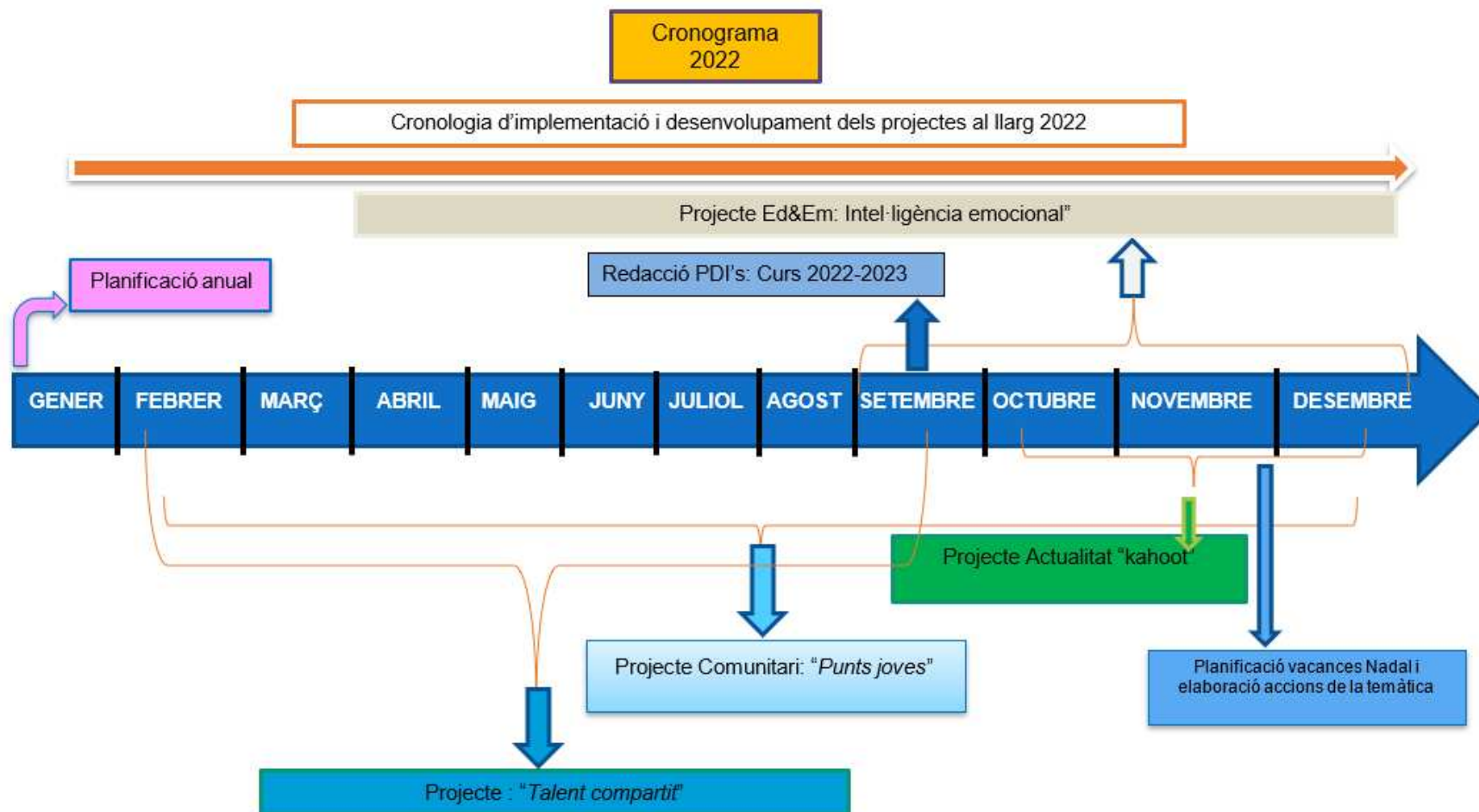
Motiu de tancament

Pel que fa al motiu de tancament, en el gràfic s'observa que 15 adolescents han aconseguit complir els objectius treballats, sigui en el programa preventiu o dimensional. Seguidament, hi ha 5 adolescents que no s'han arribat a vincular i, per tant, no s'ha pogut duu a terme cap mena d'intervenció. Hi ha 3 adolescents que no han pogut efectuar el seguiment per la manca de col·laboració per part de la família.

En últim es tanca 1 expedient per la valoració d'ingressar en una mesura de protecció.

- Programes

– Metodologia

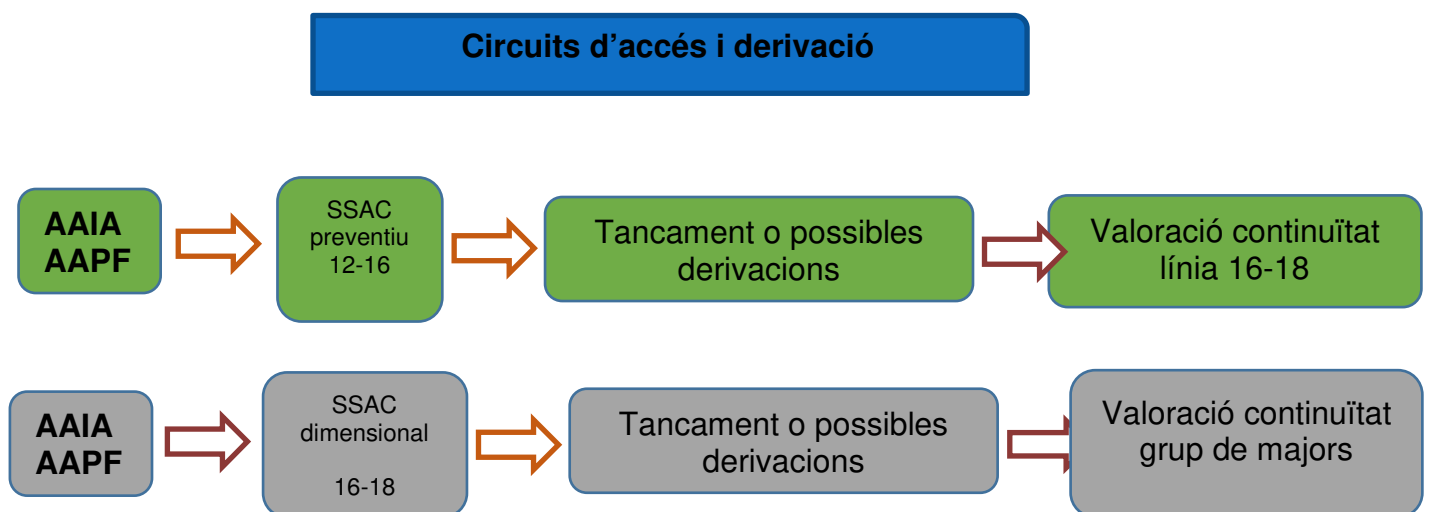
La metodologia que s'utilitza en aquest servei consta de 3 fases; l'accés al servei, treball individual, en grup i comunitat.

• Circuit d'accés

Les fases metodològiques essencials que cal diferenciar en el procés d'estudi diagnòstic d'un cas d'adolescent en risc són:

- Derivació del cas al Servei Socioeducatiu d'Adolescents en la Comunitat
- Coordinació amb l'equip derivant
- L'anàlisi de la informació
- L'exploració diagnòstica
- La valoració
- Disseny de la intervenció amb els objectius adaptats a l'adolescent
- El pronòstic i la proposta

Quan es detecti un adolescent en una possible situació de vulnerabilitat o de risc, aquest és valorat per les àrees corresponents, posteriorment i segons les necessitats i la casuística del cas, es valora la derivació de l'expedient al Servei d'Atenció als Adolescents en Risc, des del circuit preventiu o dimensional.

- **Seguiment**

Seguiment individualitzat

És aquell procés mitjançant el qual s'analitza la situació i circumstàncies de cada destinatari, al mateix temps que es proposen objectius a curt o llarg termini, units a un programa d'activitats per assolir-los. Aquest procés és avaluat de forma contínua, tot incorporant les modificacions oportunes i prenent decisions per intentar arribar a assolir els objectius proposats.

Aquest seguiment és de major o menor intensitat en funció de les necessitats dels adolescents. En el cas que es porti endavant un seguiment amb major intensitat es concreta en el que anomenem Projecte de Desenvolupament Integral (PDI), que és una eina de treball que desenvolupa la psicòloga del Servei.

Treball en grups/tallers

Els espais diaris d'intervenció s'organitzen a partir de diferents programes educatius, tant de seguiment grupal com individual, i es concreten en diferents àmbits d'intervenció ajustats a la realitat de cada participant.

Treball comunitari i en xarxa

El desenvolupament comunitari permet la participació de molts actors i de diverses disciplines. És rellevant destacar el valor educatiu que té el desenvolupament comunitari i la seva relació amb l'educació.

Es tracta que els diferents actors de la comunitat aprenguin a compartir els seus coneixements i a construir o generar coneixements nous. El contingut socioeducatiu del desenvolupament comunitari pot ser conscient o inconscient, en el sentit que es poden produir situacions d'ensenyament-aprenentatge o d'aprenentatge que no han estat demandades explícites però que es donen durant el procés.

– Coordinacions o col·laboració amb altres entitats

El desenvolupament de les diferents intervencions educatives i el desplegament de totes les funcions professionals encomanades, suposa per a l'equip educatiu l'establiment d'un sistema de coordinació que permet el treball més acurat possible amb un diagnòstic compartit i consensuat que facilita el treball de tots els professionals i la consecució dels objectius plantejats.

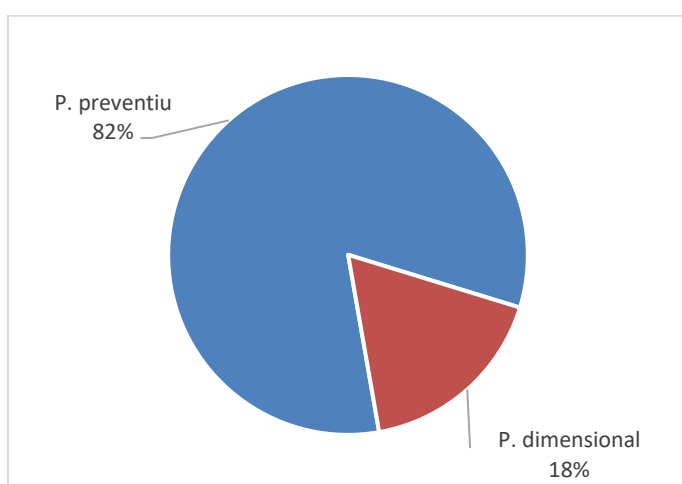
Coordinacions en relació als adolescents; implicant diferents professionals de la xarxa educativa involucrats als PDI, garantint així un diagnòstic compartit i una atenció integral de les seves necessitats que permeti una única proposta d'intervenció.

Coordinacions en relació amb el treball comunitari; amb la finalitat de millorar l'entorn habitual de desenvolupament dels adolescents i s'han creat xarxes i sinergies de col·laboració amb el projecte educatiu del servei.

Coordinacions en relació amb el treball prelaboral: en referència a la línia d'intervenció 16-18, es contempla el treball de recerca de motivacions. En el cas que l'adolescent no estigui escolaritzat ni tampoc mostri interessos acadèmics, es proposa el treball d'objectius sociolaborals

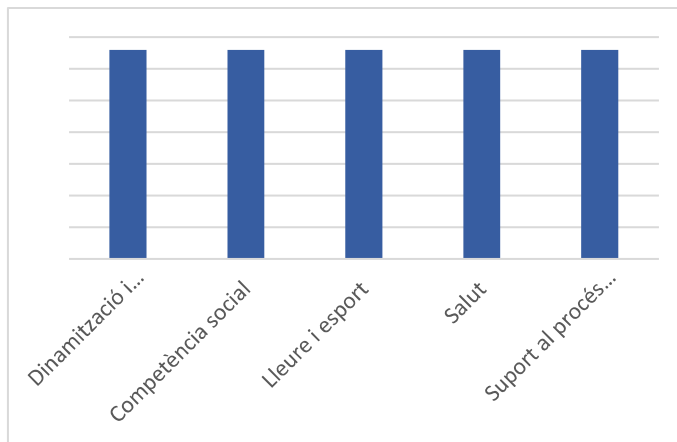
– Avaluació

a. Quantitativa

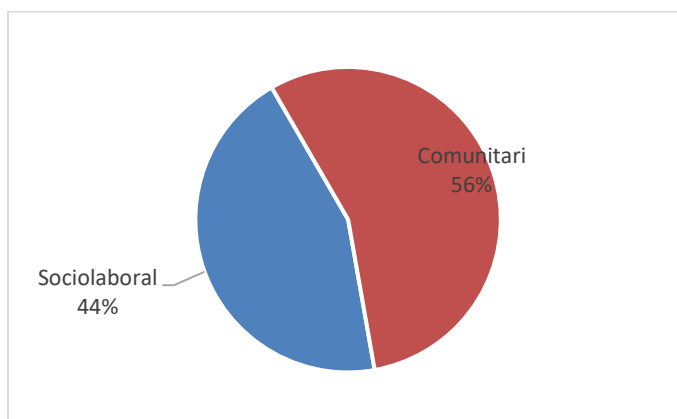

El 82% des adolescents han estat atesos pel programa preventiu enfront el 18% que han estat atesos mitjançant el programa dimensional. La dada del gràfic és

proporcional ja que el programa preventiu resta establert per cobrir una etapa vital que engloba diversificació d'edats.

Respecte als projectes del programa preventiu, tots els adolescents que han restat vinculats als projectes han participat de forma igualitària a les dinàmiques dels diferents projectes que es desenvolupen durant el període anual.

Pel que fa als circuits del programa dimensional, es reflecteix que un 56% dels expedients derivats s'han treballat mitjançant el circuit comunitari. I un 44% amb una intervenció relacionada amb el circuit sociolaboral.

En aquest sentit, els joves de 16 a 18 anys, que es troben en situacions de desocupació requereixen coneixement sobre la comunitat per promoure la seva autonomia i els seus interessos. En un tant per cent més baix, tenen motivacions per poder tenir l'oportunitat, en molts casos, la primera experiència laboral.

b. Qualitativa

Quant a la valoració qualitativa s'utilitza un formulari de valoració individual que responen els joves del servei. En aquest sentit, un qüestionari per als sis primers mesos i un altre quan es realitza el tancament de l'expedient. Pel que fa al qüestionari s'avaluen tres apartats, el servei, els projectes i les accions que s'implementen i l'equip educatiu.

Respecte al servei, els adolescents valoren de forma unànime que la rebuda, l'acompanyament i el procés de vinculació és positiu. Paral·lelament, hi ha diversitat de valoracions sobre el Projecte de Desenvolupament Integral, en la qual hi ha adolescent que la valoren com una ajuda per poder treballar mitjançant els objectius i altres, que consideren que és indiferent. Finalment, manifesten que els dies que s'implementa la dinàmica són suficients per a la seva participació.

En segon lloc, i de manera més específica es valoren els diferents projectes i accions que es fan internament per treballar els programes del servei. Els resultats denoten diversitat de valoracions quant als projectes que s'efectuen. Ara bé, cal destacar el projecte comunitari i de multiesport com a projectes més ben valorats.

Finalment i, en referència a l'equip educatiu els destinataris valoren positivament l'acompanyament rebut per part dels tècnics del servei. Així mateix, la fluïdesa de la comunicació i la relació establerta són aspectes que han tingut en compte per a la seva participació. Destacar el percentatge de respostes positives del tracte i l'atenció dels tècnics cap als adolescents, així com, la promoció de la presa de decisions per part del col·lectiu atès.

D'altra banda, les estadístiques desglossen falta d'informació descriptiva i per introduir-se al Servei, aspecte que es té en consideració per promoure nous circuits i estratègies per fer arribar la informació necessària.

- **Col·laboracions**

El Servei Socioeducatiu d'Adolescents en la Comunitat col·labora amb:

- Punts joves del país, a fi de promoure la vessant comunitària i la participació amb diversos contextos i grup d'iguals.
- Col·laboració amb la Universitat d'Andorra, on s'efectua una xerrada als alumnes de Bàtxelor d'infermeria en l'assignatura de psicosocial. Aquesta té l'objectiu de presentar les diferents àrees del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, conèixer els col·lectius i els circuits que comporten menors en situació de vulnerabilitat o de risc.
- Conveni elaborat per les dues entitats, la Federació Andorrana de Futbol i el Departament d'Infància, Adolescència i Joventut. Amb l'objectiu de facilitar i apropar l'esport en qüestió als menors amb més dificultats i necessitats que resten en seguiment del Departament.

5.2. Servei d'Acompanyament Socioeducatiu per Adolescents i Joves (SASAJ)

El servei és present en la Llei 6/2014 de serveis socials i sociosanitaris. Concretament, es troba recollit en el capítol tercer, formant part de la Cartera de serveis socials i sociosanitaris, en l'article 20, apartat 2B. Aquest article exposa que el *servei d'habitatges tutelats "és el servei social que ofereix acolliment en un conjunt de petits habitatges, on s'ofereixen serveis de suport a les persones que, per circumstàncies sociofamiliars o per situació de dependència moderada, temporal o permanent, no poden viure al seu domicili"*.

El servei està emmarcat també en la Llei 14/2019 dels drets dels infants i els adolescents aprovada el 2019 que pretén que els i les joves siguin els protagonistes de la seva vida i preguntin les decisions per crear el seu futur. Concretament, a l'article 121.

El Servei d'Acompanyament Socioeducatiu per Adolescents i Joves, en concret, es cenneix en l'objectiu número 3: *"garantir una vida saludable i promoure el benestar per a tothom a totes les edats"*. Així doncs, aspectes com fomentar una alimentació conscient, l'esport, garantir l'espai per l'oci, promoure el reciclatge, donar un suport emocional o apoderar el i la jove són alguns dels aspectes que es treballen en la vida diària.

– Objectius

- Fomentar l'autonomia, l'adquisició d'habilitats i estratègies dels i les joves per assolir l'emancipació; proporcionant els elements necessaris per prendre les mateixes decisions i desenvolupar-se cap a la vida adulta en el context social existent amb les màximes garanties.

– Objectius específics

- Potenciar les habilitats personals, socials i de gestió de la vida adulta per a la seva inclusió com a ciutadans i ciutadanes amb plens drets i deures i partícpis de la vida social comunitària.

- Donar suport en el procés personal del i la jove per l'acceptació, gestió i minimització de les conseqüències derivades de la seva situació personal i familiar fomentant la seva resiliència.
- Proporcionar mitjans per a comprendre la realitat i prendre decisions sobre el seu propi futur de forma autònoma.
- Oferir estratègies que els permetin detectar, prevenir i afrontar possibles situacions de risc.

- **Destinataris**

El recurs està destinat a joves entre 16 i 25 anys, que estan o han estat sota la tutela de Govern, que presenten una manca de recursos tant econòmics com familiars, personals, emocionals etc. per a assolir una emancipació plena i efectiva.

a. Joves tutelats i tutelades

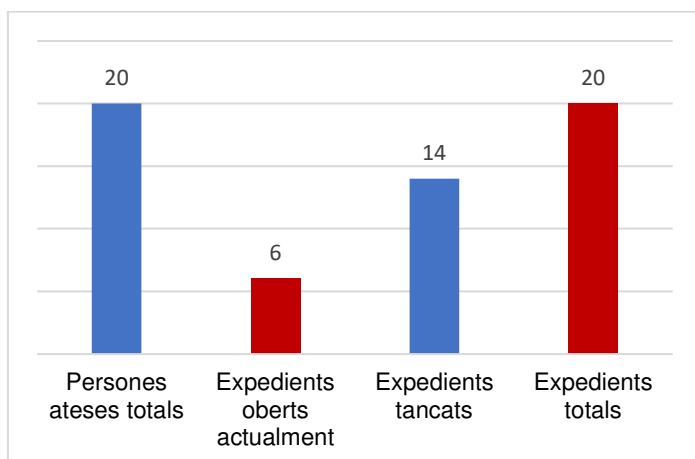
Joves entre 16 i 18 anys, tutelats per la Direcció de Serveis Socials, sense possibilitat de retorn al nucli familiar i que es troben immersos en un procés formatiu o laboral. Es tracta de joves amb manca de recursos propis per emancipar-se però amb un cert grau d'autonomia per a poder desenvolupar-se en el marc d'aquest projecte.

b. Joves extutelats i extutelades

Joves entre 18 i 25 anys, que han estat tutelats per la Direcció de Serveis Socials. Es tracta de joves amb manca de recursos propis per emancipar-se però amb un cert grau d'autonomia per a poder dur a terme en el marc d'aquest projecte. Se'ls hi ofereix el programa de suport d'habitatge continuat fins als 21 anys. Aquests són joves residents anteriorment als habitatges tutelats per a menors d'edat que han complert els requisits d'accés. A més del suport d'habitatge temporal fins als 25 anys per a joves amb necessitats d'habitatge puntuals.

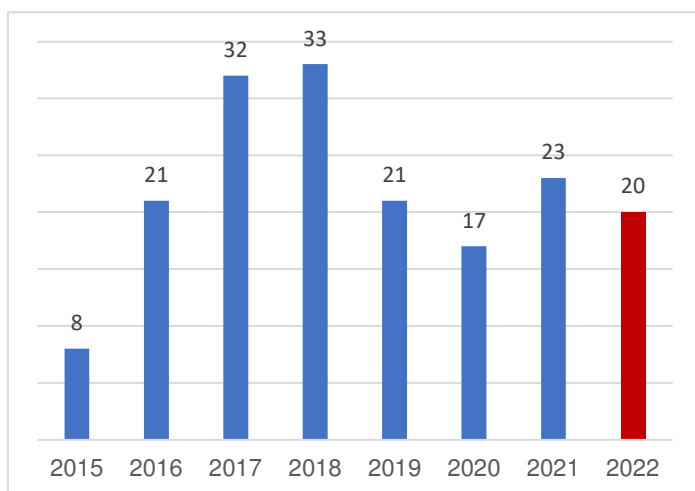
- Dades genèriques

Persones ateses

Aquest any el servei ha atès un total **de 20 joves**. D'aquests joves, 14 ja han finalitzat l'acompanyament socioeducatiu i 6 joves continuen en alguna tipologia de seguiment al servei.

Comparativa

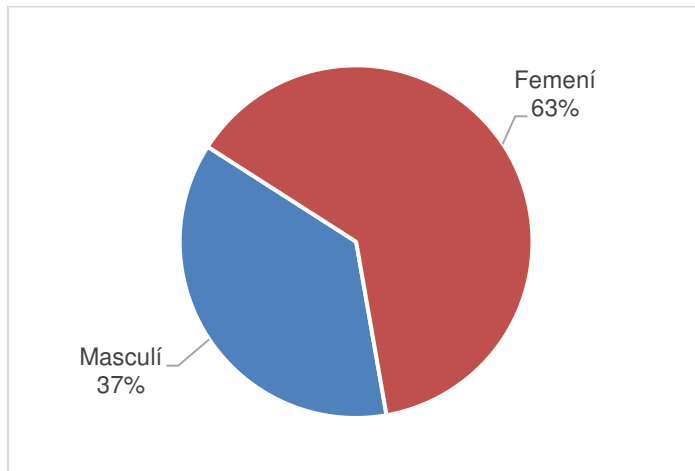
El gràfic mostra els expedients oberts i tancats anualment, aquest any s'han obert un total de 20 expedients.

La tendència ha estat a la baixa deguda principalment a què el gruix majoritari de joves extutelats del servei d'acompanyament especialitzat ha estat atès per un altre servei de l'àrea. Malgrat això, la variació respecte a l'any anterior

únicament ha estat de 3 usuaris/es a causa d'un augment dels casos derivats del CRAE. Durant l'any s'ha efectuat la redefinició del procés de transició dels i de les joves entre els recursos residencials del CRAE i SASAJ.

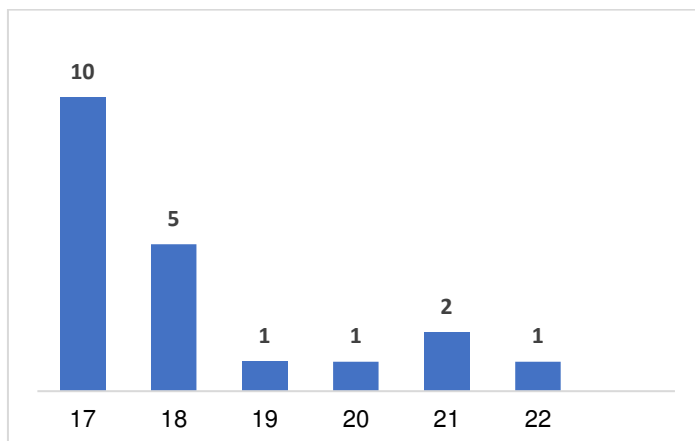
Així doncs, aquest nou circuit garanteix que els joves que accedeixen ho facin en les millors condicions possibles.

Gènere

El gràfic mostra que el jovent atès majoritàriament és del gènere femení, sent 12 noies (63%) i 8 nois (37%). Aquesta és una tendència continuada que es dona al servei des de la seva creació.

Edat

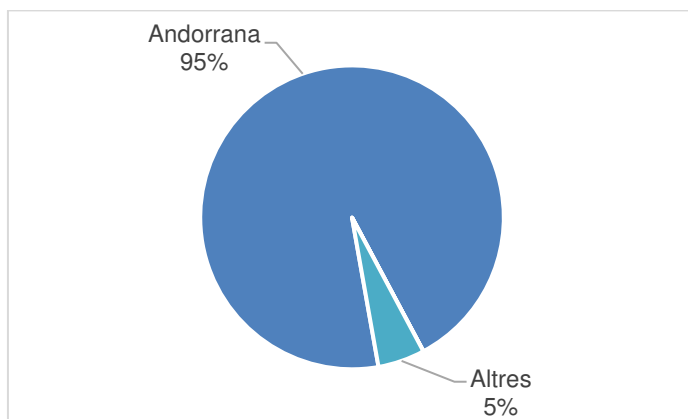

Dels joves atesos aquest any, majoritàriament tenen 17 i 18 anys, per tant menors tutelats pel Govern d'Andorra i derivats pel CRAE.

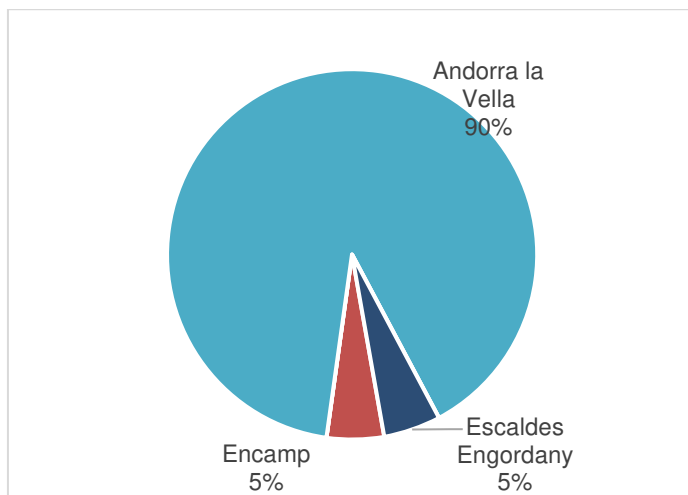
Aquest fet, és degut al fet que els i les joves extutelats i extutelades no compten amb un suport familiar ni una xarxa referent en assolir la majoria d'edat, fet que els obliga a emancipar-se sense tenir estratègies personals i de suport suficients.

Nacionalitat

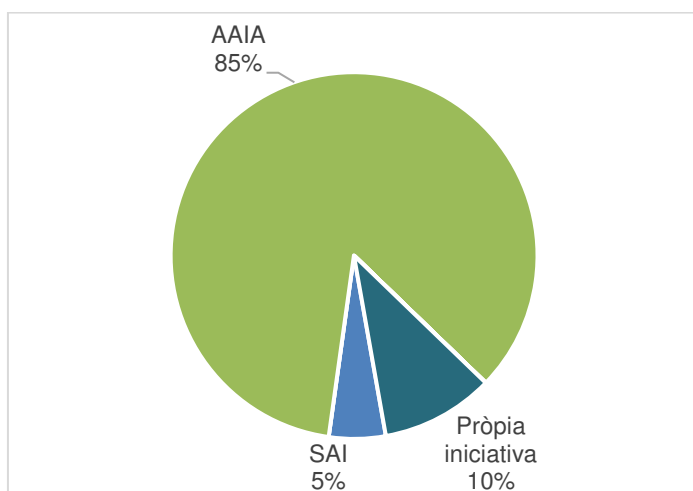
La majoria dels joves atesos són de nacionalitat andorrana, sent aquests un total de 19 joves (95%). Seguidament, cal destacar que 1 dels joves té una altra nacionalitat (5%).

Parròquia

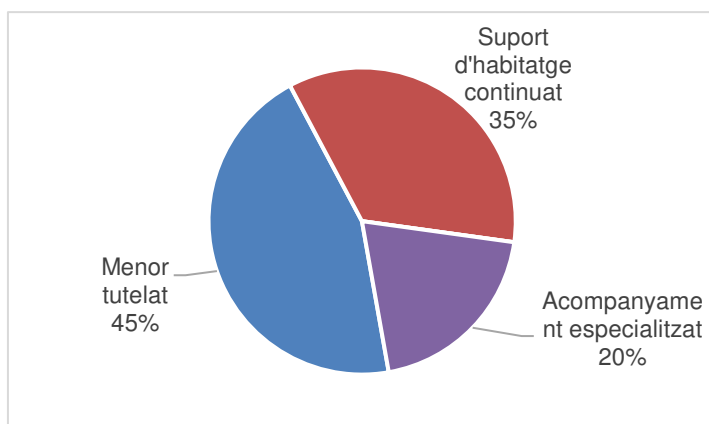
La majoria dels joves atesos resideixen a les parròquies centrals, concretament, Andorra la Vella (18 joves inscrits, 90%), Escaldes-Engordany (1 inscrit, 5%) i Encamp (1 jove inscrit, 5%). Cal destacar, que els joves que resideixen als habitatges tutelats comptabilitzen com a joves residents a la parròquia d'Andorra la Vella fet que fa augmentar el percentatge.

Procedència

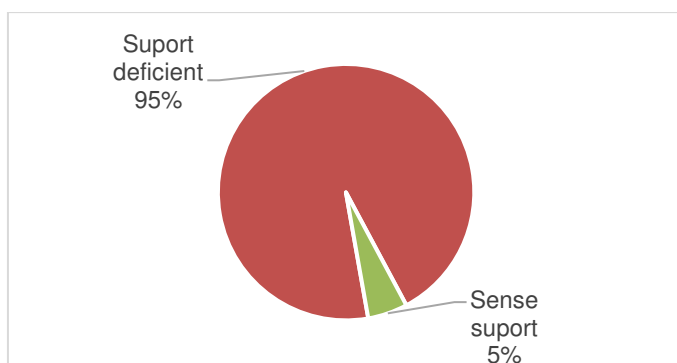
Majoritàriament, els joves són derivats per l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (17 expedients, 85%). Pel que fa a la resta, 2 joves extutelats (10%) acudeixen per iniciativa pròpia i 1 (5%) és derivat per Servei d'Atenció Immediata de l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies.

Demandes dels joves/ famílies

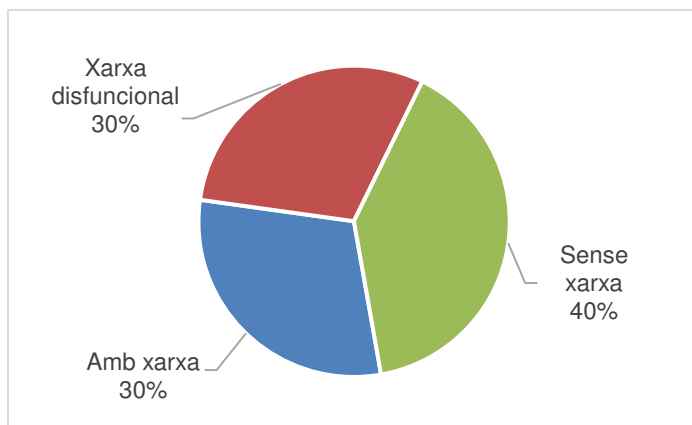
El gràfic mostra que s'han atès 9 joves (45%) menors que estaven tutelats per Govern. Cal destacar, que quatre joves (35%) que han estat tutelats una vegada assolida la majoria d'edat han continuat residint al recurs amb un suport d'habitatge continuat. A més, 1 dels joves ha efectuat el pla d'acoblament però no ha acabat residint-hi. Cal destacar que els i les joves d'acompanyament especialitzat han disminuït (20%) respecte anys anteriors, ja que el seguiment majoritari d'aquest perfil ha estat efectuat per un altre servei de l'àrea i únicament ha fet seguiment d'expedients oberts amb anterioritat.

Suport familiar

La totalitat dels joves atesos disposen d'un suport familiar insuficient essent 19 casos (95%) i el (5%) sense suport. Aquesta és una característica comuna al jovent que estan o han estat tutelats, ja que han estat menors en situacions de risc i/o desemparament al domicili familiar. Aquest fet mostra que les famílies dels joves atesos no assoleixen una millora efectiva pel que fa a habilitats parentals. D'aquí se'n deriva el fet que alguns joves decideixin seguir als habitatges tutelats o emancipar-se amb amics/parella en complir la majoria d'edat. Cal destacar, però que alguns decideixin retornar al nucli familiar malgrat la casuística familiar descrita. En aquests casos, se'ls proporciona un acompanyament en el procés.

Xarxa social

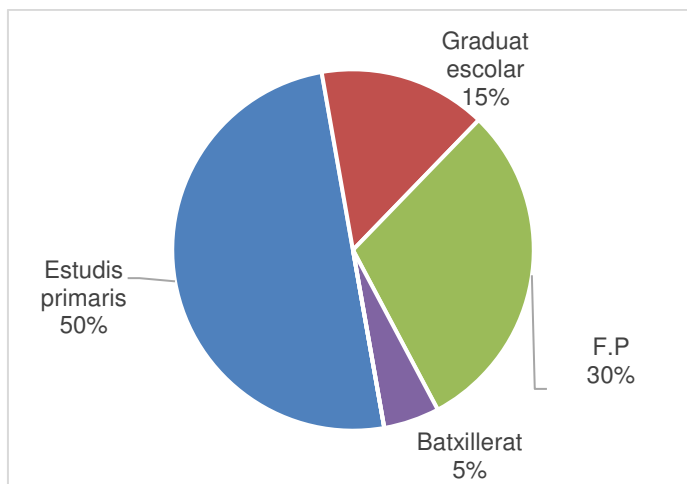

El 30% dels joves disposen de xarxa social malgrat ser reduïda és de qualitat essent un suport real i de referència.

Cal mencionar, que aquesta es dona en joves que han cursat o estan cursant estudis i que, per tant, s'ha creat en el context escolar.

Pel que fa a la resta, 6 (30%) disposen d'una xarxa disfuncional i 8 (40%) no disposen de cap mena de xarxa. En conseqüència, són joves que no disposen d'un grup d'iguals o que aquest es fonamenta en relacions tòxiques i/o abusives. Aquest fet provoca que els joves moltes vegades no disposin de cap mena de suport i els hi dificulta una plena inserció social al Principat, dificultant així una emancipació plena.

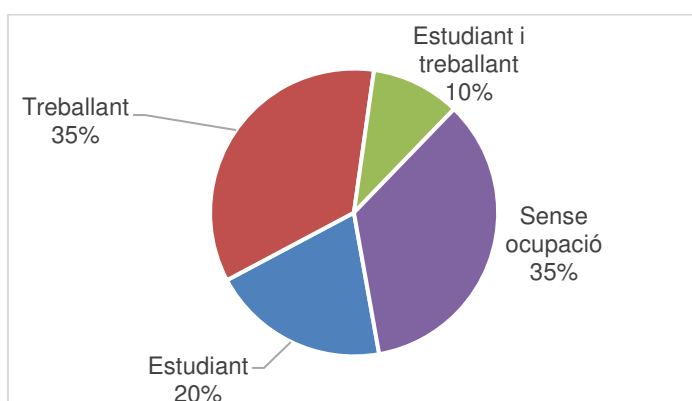
Nivell d'estudis

La meitat dels joves presenten estudis primaris. Cal remarcar que 10 joves posseeixen el graduat escolar i alguns han continuat estudiant amb estudis superiors ja sigui batxillerat o formació professional.

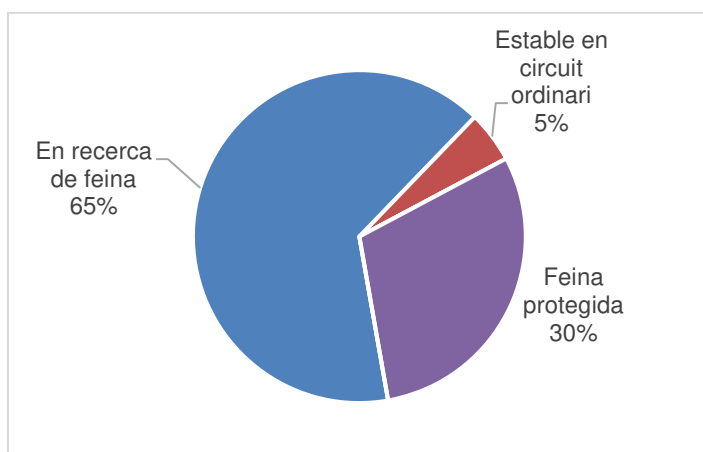
Des de la creació del servei s'ha observat que hi ha una tendència a no obtenir titulacions superiors, fet que podria ser explicat per les condicions familiars i socials dels i de les joves. La situació de desemparament dificulta el rendiment escolar i en conseqüència es dona una emancipació prematura que culmina en l'abandonament dels estudis.

Ocupació

Enguany, 13 dels i les joves que ha atès el recurs estudien o treballen. Concretament, quatre (20%) de les joves s'han trobat cursant estudis i dos (10%) combinant estudis i tasca laboral a jornada parcial. Per altra banda, la resta (7) han estat treballant tot i que de forma intermitent en la seva majoria. Cal afegir que enguany ha estat l'any on més joves han pogut gaudir d'un contracte a través del Programa d'Inserció Sociolaboral, per la qual cosa, l'índex de treball augmenta.

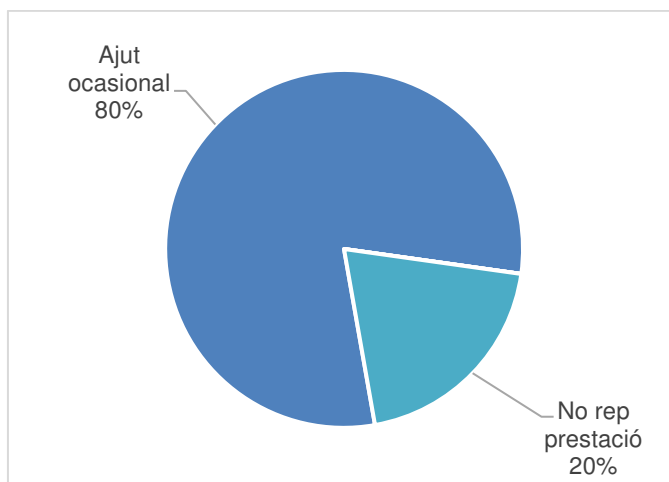
Situació laboral

La situació laboral dels joves ha estat diversa; 13 (65%) es troben en recerca activa de feina i un d'ells (5%) ha mantingut una ocupació en el circuit ordinari de forma estable. Pel que fa als joves que estan cursant estudis també es troben en el circuit de recerca de feina però per períodes de caps de setmana o vacances escolars.

Cal remarcar, que 6 joves (30%) han optat a una feina protegida a través del Programa d'Inserció Sociolaboral (PFSL) que els ha permès gaudir de la primera experiència laboral. Aquests es caracteritzen per ser joves sense experiència laboral i/o baix nivell formatiu. A la vegada, presenten dificultats per aconseguir una feina de manera ordinària. Enguany ens hem trobat amb perfils amb grau de menyscabament i ens hem coordinat amb l'equip de treball amb suport del Servei d'Ocupació per tal d'atendre les necessitats concretes en el món laboral i així garantir l'èxit de la experiència laboral.

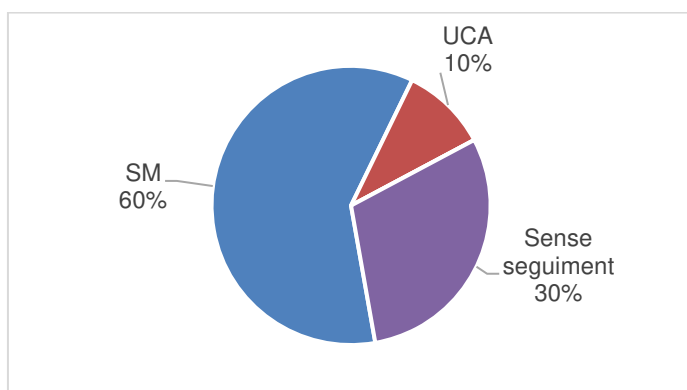
Suport econòmic

S'han atorgat ajuts econòmics ocasionals a 16 joves (80%). Cal destacar, que l'equip tècnic enfoca les intervencions a fi que els i les joves adquireixin les estratègies necessàries que els permetin gaudir d'una autonomia i solvència econòmica i, per tant, no hagin de recórrer a suports econòmics externs. En aquest cas, 4 joves (20%) no reben cap classe de prestació, ja que disposen d'ingressos suficients per fer front a les necessitats bàsiques.

Cal destacar que els joves menors d'edat que es troben sota la mesura de protecció i que estan residint als habitatges són destinataris d'un ajut econòmic ocasional per fer front a les despeses bàsiques, fet que fa augmentar l'índex d'ajuts econòmics ocasionals atorgats.

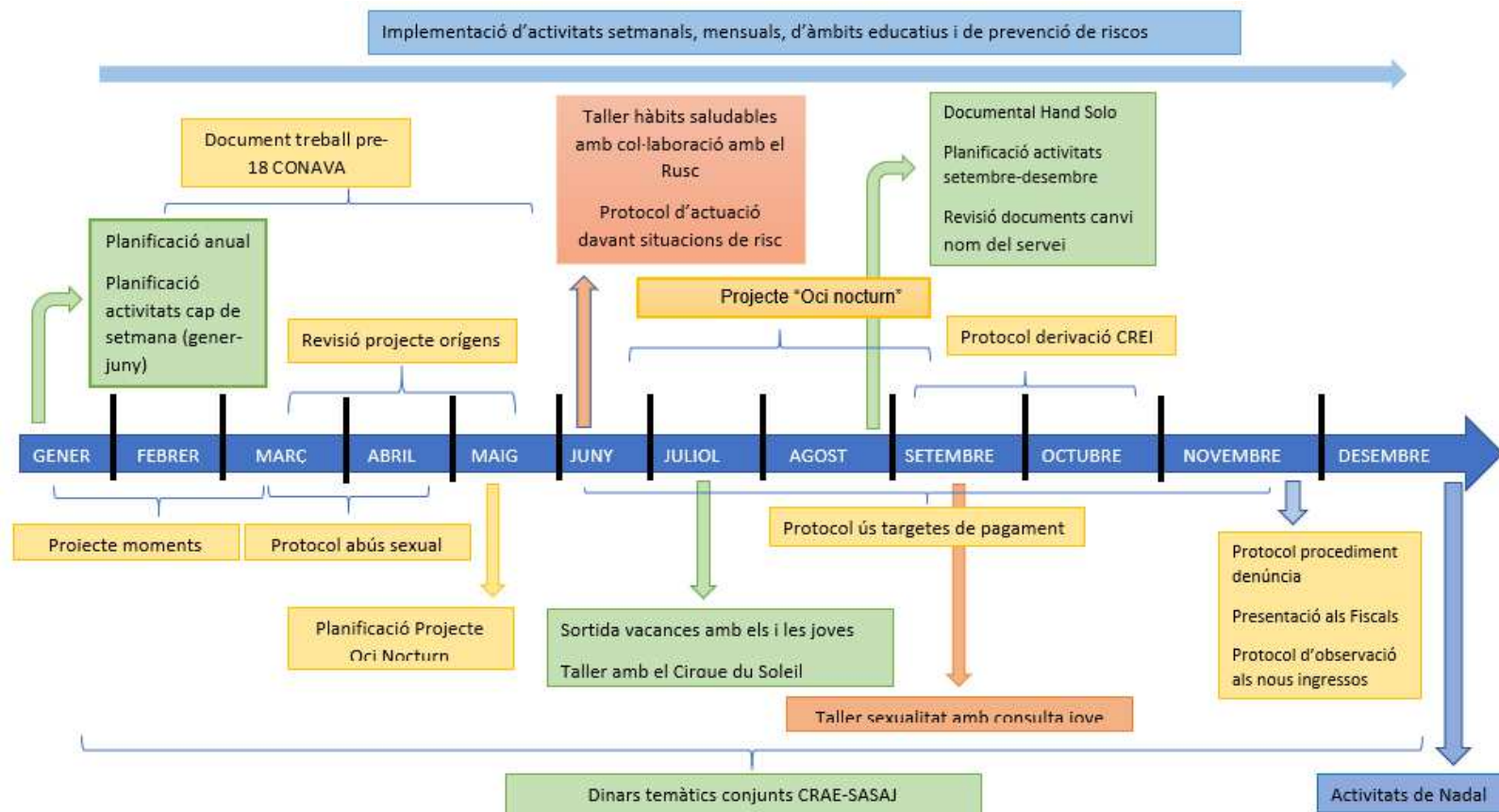
Seguiment amb altres institucions

Pel que fa al seguiment extern, 12 dels o les joves (60%) atesos compten amb seguiment per part de Salut Mental del SAAS. Cal remarcar que en arribar la majoria d'edat, la relació amb aquest servei es torna inestable, per falta de recursos econòmics o per la manca de consciència i voluntarietat de continuar. Des de la creació del servei, hem observat que els i les joves extutelats generalment reben atenció psicològica des de la infància i que a vegades són atesos i ateses per molts professionals d'aquesta disciplina. Aquest fet provoca que rebutgin fer seguiment amb recursos externs.

En el cas de 2 (10%) les joves, han realitzat seguiment amb la Unitat de Conductes Addictives i 6 (30%) dels i les joves del recurs no han rebut seguiment extern.

- Programes

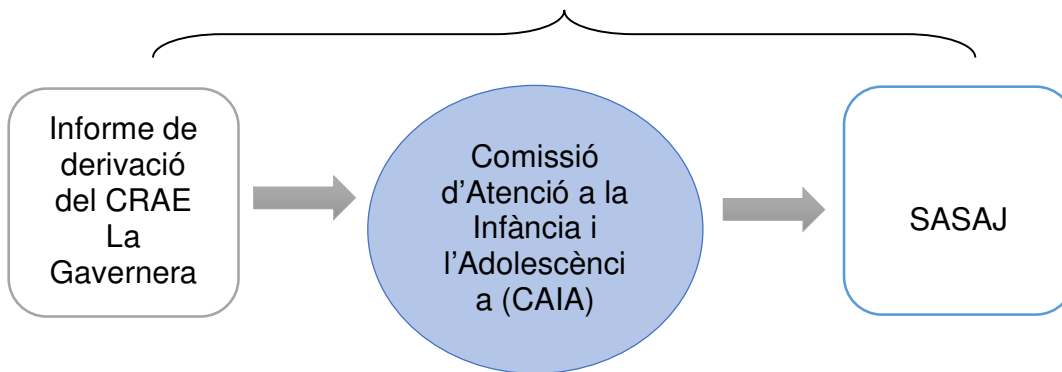

– Metodologia

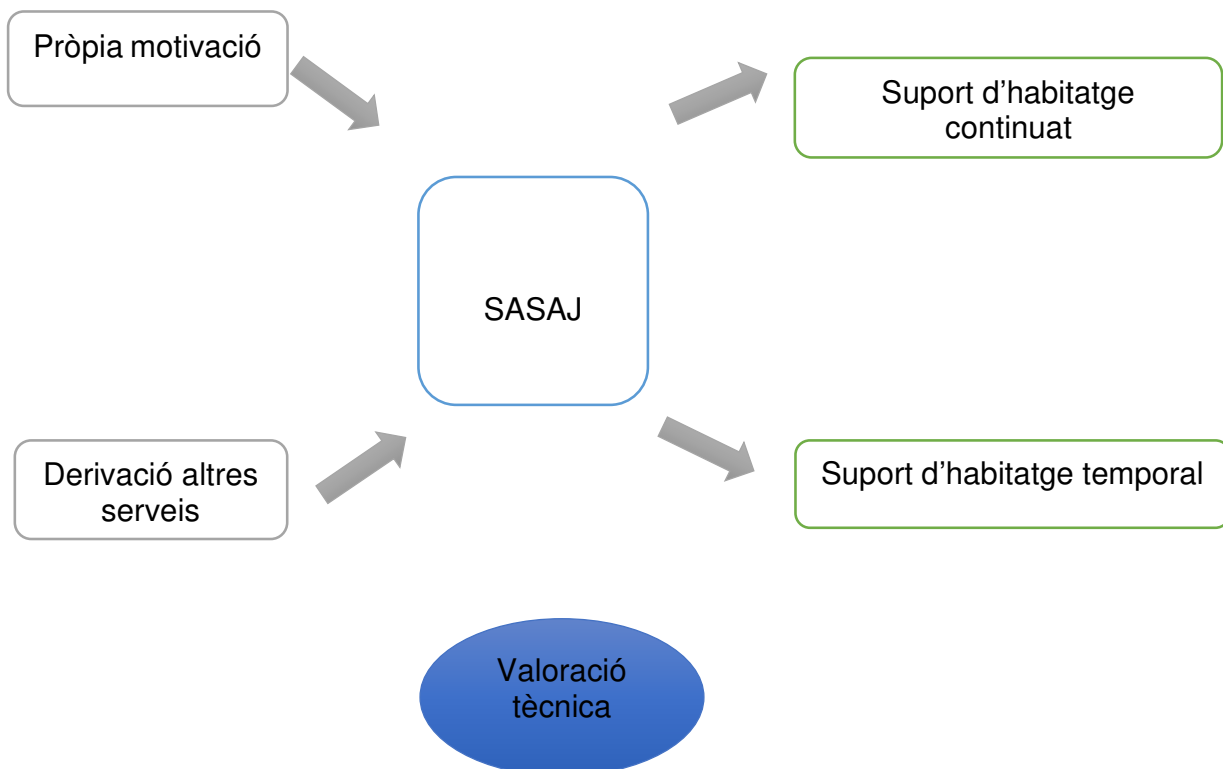
Circuit d'accés

Joves tutelats i tutelades

Expedients de l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Joves extutelats i extutelades

a. Seguiment efectuat

S'implementa una metodologia personalitzada integral a partir de diferents línies d'intervenció socioeducativa:

- **Acompanyament des de la vinculació**

L'equip educatiu fonamenta la seva intervenció en la teoria del vincle de Jhon Bowlby així com el desenvolupament teòric de Jorge Barudy. Per tant, l'objectiu és ser tutors de resiliència, és a dir, ajudar al fet que el jove aconsegueixi re significar els seus traumes a partir d'un acompanyament incondicional.

- **Acompanyament psicològic i estudi de la funcionalitat dels joves**

A l'inici de l'estada al recurs l'equip educatiu realitza un estudi i valoració del perfil de cada jove a través d'un estudi de funcionalitat. A partir d'aquest anàlisi s'estableix l'estil de vinculació del o jove que permet a l'equip definir les estratègies d'intervenció i els objectius a treballar.

- **Acció tutorial**

L'equip educatiu realitza setmanalment/quinzenalment tutories. Aquest és un espai perquè es pugui crear un clima de confiança de forma que el jove pugui exposar tots els temes que el preocupen a més de treballar els objectius que s'han establert.

- **Àmbits d'intervenció des de la quotidianitat**

Es treballa la quotidianitat tenint en compte els diferents àmbits de la persona, per tal de garantir una intervenció integral. Aquesta metodologia és basa en la utilitzada per la Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits (2009)¹.

- **Projectes de vida individualitzat**

Aquest és un document on es recullen els propis objectius a assolir durant el procés d'autonomia per facilitar una futura emancipació.

- **Processos de transició**

L'equip educatiu realitza un acompanyament als joves en el canvi de recurs, tant a l'entrada com a la sortida d'aquest. Per aquest motiu, s'acompanya de forma individualitzada en la realització del cercle de relacions a fi de treballar amb els suports i la història de vida.

---

¹Federació d'Entitats i Pisos Assistits (2009). *Proposta del model marc pisos d'autonomia*.

– **Coordinacions o col·laboració amb altres entitats**

El Servei d'Acompanyament Socioeducatiu per Adolescents i Joves realitza coordinacions amb tots els serveis que intervenen amb els joves a fi de donar una atenció integral i realitzar intervencions socioeducatives efectives i transversals. La periodicitat de les coordinacions depèn de la particularitat de cada expedient.

Les principals coordinacions s'han efectuat amb els diferents serveis del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat: amb l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, Centre Residencial d'Acció Educativa "La Gavernera", Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies, Àrea de Promoció de l'Autonomia Personal, Àrea de Participació i Promoció de la Joventut i el Voluntariat, entre altres.

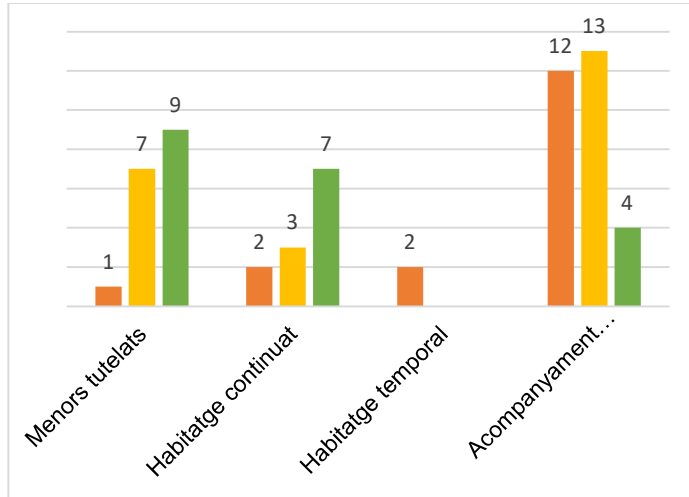
A més, dels serveis d'Atenció Sanitària, fent especial esment al Servei de Salut Mental, la Unitat de Conductes Adictives i els diferents metges i especialistes mèdics.

Pel que fa a l'àmbit educatiu, cal remarcar que s'han realitzat coordinacions amb els diferents centres educatius, fent especial esment a l'Escola Agrària del Pirineu i al Centre de Formació Professional, així com el Lycée Compte de Foix. Pel que fa a l'àmbit laboral, aquestes s'efectuen amb el Servei d'Ocupació d'Andorra. Cal destacar que dins del SOA també s'han fet coordinacions amb l'equip de Treball amb Suport.

Finalment, caldria remarcar altres serveis com per exemple el Servei de Policia, la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell, la Fundació Privada Tutelar, Lauredià Jove, el Rusc, entre altres.

- **Avaluació**

a. Quantitativa

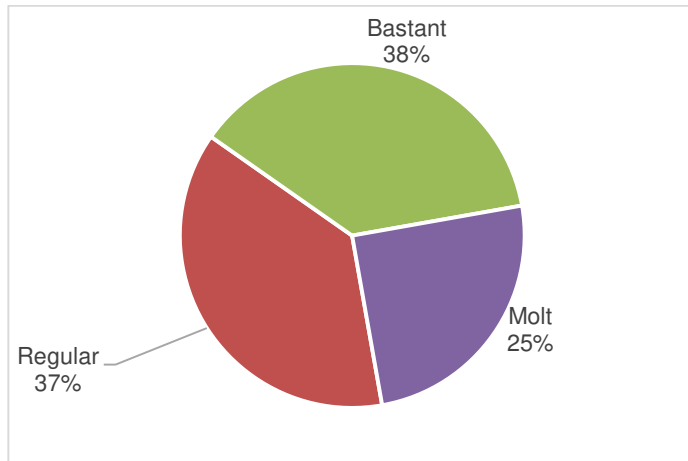

Pel que fa als programes de menors tutelats i habitatge continuat es pot observar que en els darrers tres anys la tendència ha estat a l'alça tret de l'any 2020 que degut a la COVID i per ordres ministerials i sanitàries es va interrompre els trasllats de menor d'edat entre recursos.

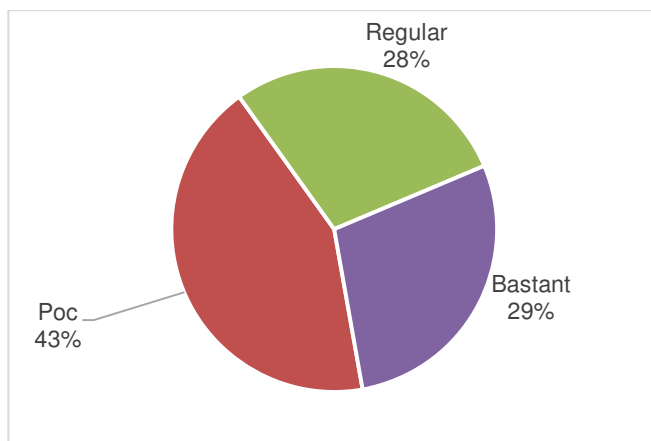
Pel que fa al programa d'habitatge temporal els darrers dos anys cap jove ha necessitat suport d'aquest programa.

Finalment, pel que fa al programa d'acompanyament especialitzat, la tendència ha estat a la baixa degut a que el gruix majoritari de joves ha estat atès per un altre servei de l'àrea per motius de reestructuració interna.

A continuació, es mostren els gràfics de les valoracions que han realitzat els joves durant l'any 2022.

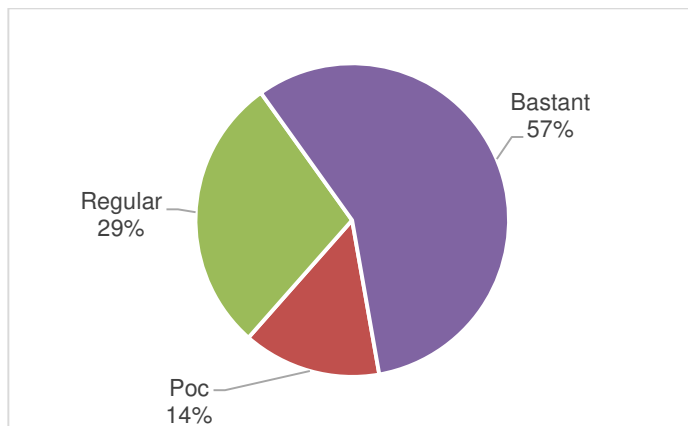

Els joves que han respost al qüestionari valoren que el grau d'acompanyament socioeducatiu que ofereix el servei majoritàriament és regular (37%) i bastant bo (38%). Aquestes dades podrien ser fruit de la mesura de protecció, és a dir, al ser majoritàriament joves tutelats valoren com quelcom negatiu la mesura de protecció i consegüentment l'acompanyament socioeducatiu que se'ls ofereix. Val a dir, que els resultats de bastant bo i molt bo (25%) corresponen majoritàriament a joves majors d'edat, per la qual cosa, l'acompanyament socioeducatiu que s'ofereix ha estat fruit de la seva elecció.

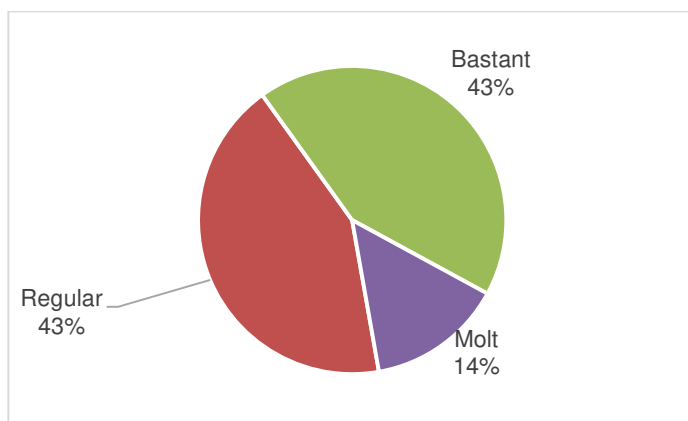

La majoria de joves valoren que han assolit de forma poc bona (43%) i regular (28%) les eines d'emancipació rebudes. Aquest fet, podria ser degut a una manca de maduresa

personal i /o a una manca d'acceptació de la mesura de protecció. Val a dir, però que l'equip educatiu durant el transcurs d'aquest 2022 ha adaptat les eines i estratègies d'emancipació al perfil actual de joves, ja que les característiques d'aquests ha fluctuat des de la creació del Projecte Educatiu d'Emancipació.

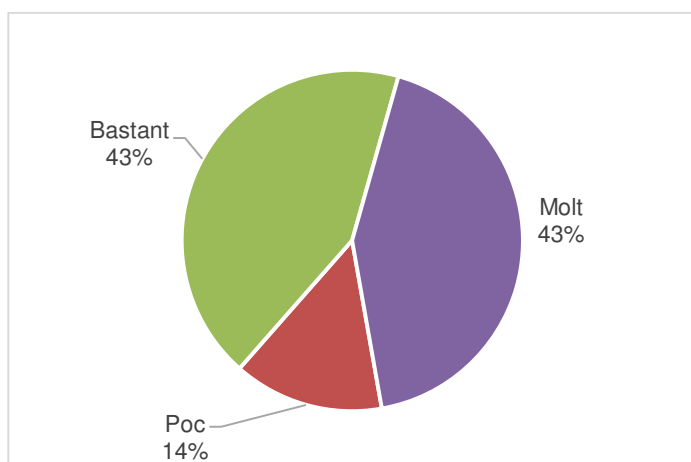

La majoria de joves valora que el grau d'assoliment dels mateixos objectius ha estat bastant bo (57%), per la qual cosa es deixa palès que l'acompanyament socioeducatiu envers el Projecte Educatiu Individualitzat és l'adequat. Cal remarcar, però, que les dades corresponents a un grau d'assoliment poc (14%) i regular (29%) corresponen a joves tutelats que no han acceptat la mesura de protecció.

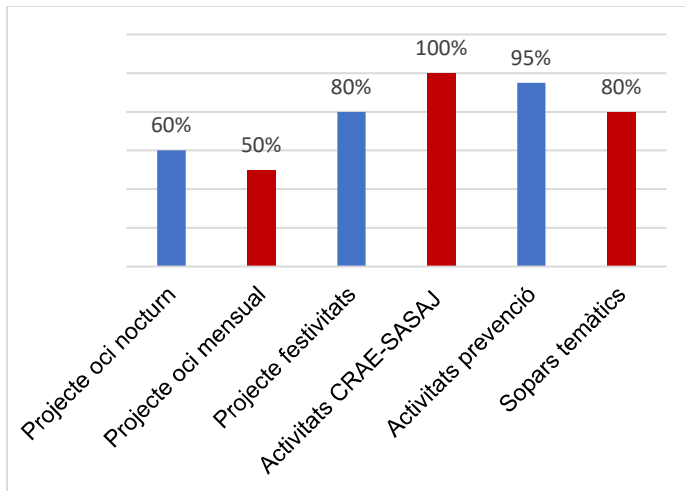
La majoria de joves valora com a bastant bo (43%) i molt bo (14%) el temps d'estada al recurs. Aquest fet, podria ser justificat per l'opció de continuïtat als habitatges amb

l'assoliment de la majoria d'edat. Cal tenir en compte, que són joves que no disposen d'una xarxa social i/o familiar que els pugui donar suport en el procés d'emancipació. Pel que fa a la valoració del temps d'estada regular (43%), aquestes dades podrien ser, per una banda, per la manca d'acceptació de la mesura de protecció per als i les joves menors d'edat. Per altra banda, per l'estada màxima als habitatges fins als 21 anys, ja que la realitat socioeconòmica del país dificulta l'emancipació del jovent.

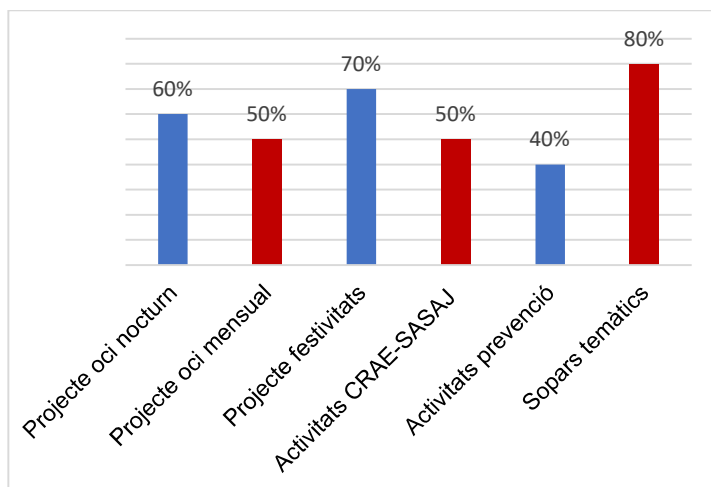
La majoria de joves valoren la relació i la comunicació amb l'equip educatiu de forma bastant bona (43%) i molt bona (43%) . Aquest fet, podria ser degut a la metodologia que s'aplica al recurs, basada en l'acompanyament des de la vinculació, reforçant l'autoconcepte positiu i el vincle possibilitador.

- **Avaluació quantitativa dels i de les joves participants en els diferents projectes i activitats**

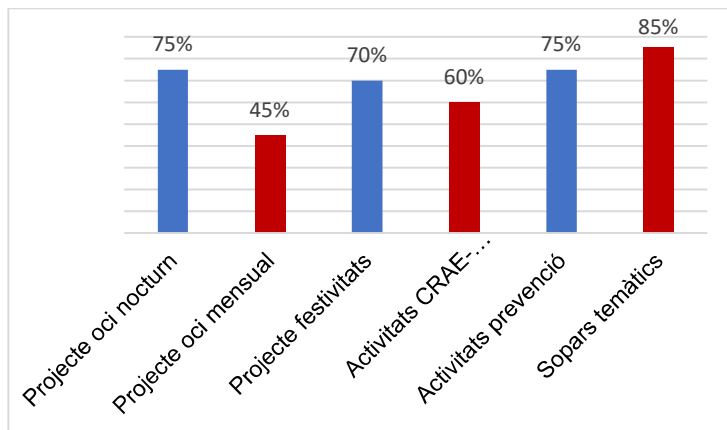
Aquest gràfic mostra el grau de participació dels joves en els projectes duts a terme aquest any. Com podem observar, el grau de participació més alta és en les activitats conjuntes amb el CRAE i les activitats de prevenció. Aquest fet es deu al que l'equip educatiu fa incís en reforçar el vincle entre els i les joves del CRAE i del SASAJ a fi de facilitar a posteriori el procés de transició de recurs.

Pel que fa a la resta d'activitats, la participació és més variada ja que els joves hi participen en funció de les seves motivacions, interessos i disponibilitat. Cal destacar, la participació de la meitat dels joves.

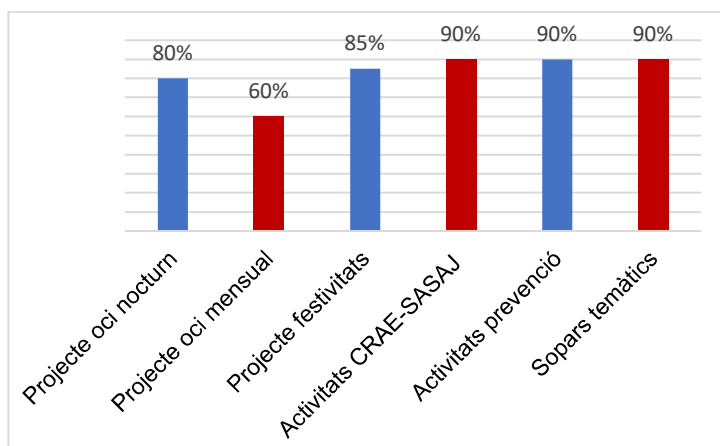

Aquest gràfic mostra que el que més els motiva solen ser les activitats lúdiques que es duen a terme a la comunitat. Contràriament, la motivació és més baixa en aquells projectes i/o activitats de caràcter més educatiu, en les quals la seva temàtica resta més llunyana dels seus interessos, com és el cas de les activitats de prevenció.

Seguint la línia de l'anterior, el que més satisfà als joves són les activitats lúdiques, essent el projecte de sopars temàtics, projecte d'oci nocturn i prevenció els que obtenen la puntuació més alta. Cal destacar però que les activitats de prevenció són les que tenen una puntuació més baixa en grau de motivació, però que una vegada realitzades la seva satisfacció és de les més elevades.

El projecte d'oci mensual és el que té la puntuació més baixa, ja que al llarg de l'any hem intentat trobar l'equilibri entre la quantitat d'activitats mensuals que es plantejaven i el temps disponible. Pel que fa a la resta tenen puntuacions per sobre del 50%, fet que deixa palès que la majoria han estat satisfets.

Els diferents projectes i activitats han assolit pràcticament la totalitat dels objectius pels quals van ser dissenyats. Més concretament les activitats de prevenció i sopars temàtics. Cal destacar que el projecte d'oci mensual té la puntuació més baixa motius pels quals podria explicar que els objectius no s'hagin assolit de la forma esperada i caldrà replantejar-lo.

b. Qualitativa

• Avaluació qualitativa dels projectes i activitats

Aquest 2022 s'han programat un total de 8 projectes, dels quals, ha estat possible implementar-ne 6, quedant pendent el projecte "Moments" i el projecte "Orígens." A més, cal destacar que en alguns d'aquests no ha estat possible implementar la totalitat de sessions degut a les necessitats canviants del recurs. És a dir, l'equip educatiu valora i redefineix si és necessari, la programació establerta prèviament amb la finalitat d'anar-se adaptant a les necessitats concretes dels i de les joves residents, ja que durant el transcurs de l'any hi ha diverses obertures i tancaments d'expedients.

En primer lloc, pel que fa a la planificació d'activitats de cap de setmana ha estat el projecte que més adaptació ha requerit, ja que en la planificació inicial s'establí una activitat cada cap de setmana. Davant la demanda del jovent, l'equip educatiu valora redefinir-ho a una mensual. Aquesta modificació es deu a la planificació setmanal dels i de les joves, perquè molts d'ells, els caps de setmana tenen visites familiars i/o tenen

programades altres activitats del seu context extraescolar. Val a dir, però que la valoració de l'equip educatiu és molt positiva, ja que els i les joves acostumen a accomplir activitats noves i/o que no poden realitzar sovint.

En segon lloc, respecte a les activitats del projecte de festivitats, la valoració és positiva, ja que els i les joves agraeixen poder celebrar amb l'equip educatiu algunes de les festes més significatives de forma acompanyada. Davant aquest fet, valorem que és un espai de creació de sentiment de pertinença al recurs, així com, de vinculació entre els diferents residents i l'equip educatiu. Val a dir, però que no tots els i les joves poden participar-hi ja algun d'ells realitzen visites familiars.

A continuació, pel que fa al projecte d'oci nocturn, cal destacar que aquest 2022 s'ha augmentat el període d'implementació, durant tres mesos. L'equip educatiu valora de forma satisfactòria aquest canvi, ja que en els anys anteriors únicament s'implementava durant els mesos de juliol i agost. El fet d'incloure el mes de juny valorem que ha proporcionat als i les joves més alternatives d'oci saludable coincidint amb la finalització del curs escolar i inici de les vacances escolars.

Pel que fa al projecte d'hàbits saludables, és a dir, de prevenció, valorem molt positivament que aquest s'hagi pogut complementar amb activitats programades a la comunitat, ja que ha permès als i les joves conèixer nous recursos de prevenció, així com, reforçar els continguts que l'equip educatiu els transmet durant el quotidià.

Respecte al programa d'àpats temàtics, l'equip educatiu valora de forma satisfactòria la seva implementació, ja que és un espai que permet establir vinculació entre els diferents residents, així com, de coneixement de noves receptes i/o mètodes de cocció. Cal afegir a més, que enguany alguns d'aquests àpats s'han realitzat de forma conjunta amb el CRAE, reforçant així el procés natural de canvi de recurs. A més, aquest procés de naturalització també s'ha vist reforçat per la planificació d'activitats conjuntes. Val a dir, però que aquestes s'han vist interrompudes per necessitats específiques del servei. L'equip educatiu considera necessari reprendre-ho en el pròxim any.

Finalment, pel que fa als dos projectes que no s'han pogut implementar, el projecte "Moments" i "Orígens" ha estat degut a l'evolució del perfil del jovent atès. Per la qual cosa, l'equip educatiu durant el 2022 ha fet un treball previ amb la finalitat d'establir unes bases de treball emocional per poder-ho desenvolupar l'any vinent.

- **Avaluació qualitativa**

En primer lloc, pel que fa a la metodologia d'intervenció cal destacar que aquest 2022 s'ha continuat implementant la metodologia dissenyada l'any 2020, estructurant els habitatges per a joves menors d'edat en dues fases diferenciades; la fase guiada i la fase autònoma. En la fase guiada la intervenció de l'educador/a és més intensiva. En la fase autònoma, es potencia progressivament la presa de decisions per part dels i les joves i la intervenció de l'educador/a és menys intensiva.

En aquest sentit, cal destacar que enguany l'equip educatiu ha hagut d'adaptar les fases descrites, ja que el perfil més elevat de joves als habitatges ha estat de jovent amb necessitats especials, és a dir, amb una discapacitat reconeguda o en procés de reconeixement per la Comissió Nacional de Valoració (CONAVA). Per tant, l'equip educatiu ha treballat des d'una vessant centrada en l'atenció individual intensiva. Aquest fet, però es veu dificultat per la manca de recursos professionals. La voluntarietat de l'equip educatiu es continuar treballant utilitzant la mateixa metodologia.

En segon lloc, pel que fa als àmbits de treball establerts en el quotidià (àmbit laboral-educatiu, àmbit de desenvolupament físic i salut, àmbit instrumental, àmbit cognitiu-intel·lectual i àmbit emocional-relacional) també s'ha vist adaptat pel mateix motiu esmentat en l'apartat anterior. Així doncs, l'equip educatiu intenta garantir que els i les joves amb necessitats educatives especials puguin adquirir els aprenentatges bàsics per a una futura emancipació. Cal destacar, que l'equip educatiu ha treballat de forma conjunta amb l'Àrea de Promoció de l'Autonomia Personal i la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell.

Per últim, tal com hem mencionat, la tendència dels darrers dos anys ha estat l'ocupació de la gran majoria de places dels habitatges tutelats. La previsió pel 2023 continua essent de plena ocupació, fet que pot provocar que altres joves susceptibles a ser candidats, hagin de romandre amb llista d'espera i/o no puguin accedir-hi. Afegir a més, que els i les joves majors d'edat presenten dificultats d'emancipació quan assoleixen els 21 anys degut principalment a factors econòmics, manca d'habitatges disponibles al país, així com, manca de recursos específics que puguin atendre les seves necessitats especials.

5.3. Servei Especialitzat de Prevenció i Atenció als Joves (SEPAJ)

Definició

El Servei Especialitzat de Prevenció i Atenció als Joves és un servei integral que engloba el treball amb els adolescents de prevenció (a partir dels 12 anys degut a la col·laboració amb el PNIA) i l'atenció al col·lectiu jove de 18 a 25 anys des d'una perspectiva global i multidisciplinària.

– Objectiu

Donar una resposta integral als joves en situació vulnerable o de risc del Principat d'Andorra en quant aspectes bàsics entorn la salut, l'habitatge, la formació, l'àmbit laboral, econòmic i de lleure, o en tots ells alhora mitjançant una intervenció intensiva i reparadora.

– Objectius específics

a. Perfil 1

- Esdevenir un servei de referència per al col·lectiu per tal de treballar des de la prevenció l'agreujament de les situacions de vulnerabilitat.
- Oferir un acompanyament i orientació segons les mancances detectades en cada jove per tal de fomentar l'adquisició d'aquells elements necessaris per a una emancipació amb garanties.
- Fomentar l'adquisició d'eines i estratègies que puguin potenciar l'assoliment dels propis objectius personals.

b. Perfil 2

- Realitzar un acompanyament i seguiment intensiu en situacions de risc social per tal de pal·liar les seves conseqüències en el procés d'emancipació.
- Incidir de forma intensiva en les carències que potencien el manteniment de la situació de risc.
- Proporcionar eines i estratègies psicosocials per facilitar la integració social.

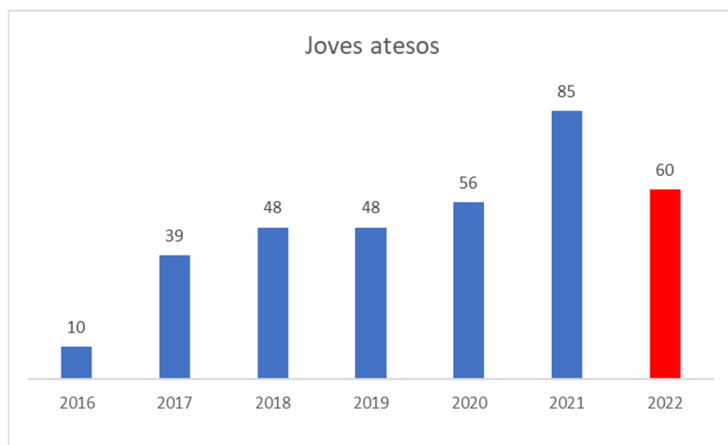
– Destinatari

El servei està dirigit a tots aquells joves entre 18 i 25 anys que es trobin residint al Principat de forma efectiva i legal, a excepció d'aquells joves que es trobin residint als habitatges tutelats (veure SASAJ) o aquells que resideixin fora per motius terapèutics.

Val a dir, que el proper 2023 es preveu una col·laboració amb el Pla Nacional de la Infància i la Joventut, relacionada amb la vessant més preventiva que implica l'ampliació de la franja d'edat atesa (12 anys).

– Dades genèriques

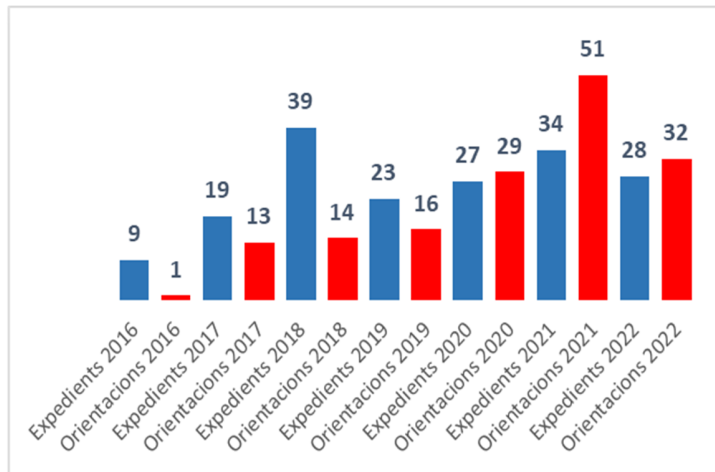
Evolució del servei

En aquesta gràfica es pot observar el creixement i evolució del servei, destacar l'augment exponencial de casos durant l'any 2021 i el retorn a les xifres anteriors el present 2022. Aquest fet és pot explicar a causa de la situació socioeconòmica viscuda durant l'any 2021, en la que molts joves que d'altra manera no haguessin arribat al sistema de protecció social, es van adreçar en trobar-se en situacions d'atur laboral. Aquestes situacions, en alguns casos, responien al context i no a la manca d'habilitats o competències i per tant, un cop resolta la demanda puntual i sobrevinguda no han requerit un treball psicosocial i educatiu posterior.

També cal comentar, que l'estabilització del nombre de joves que s'han adreçat al servei, enguany ha permès continuar desenvolupant les línies de treball grupals, comunitàries i preventives.

Comparativa

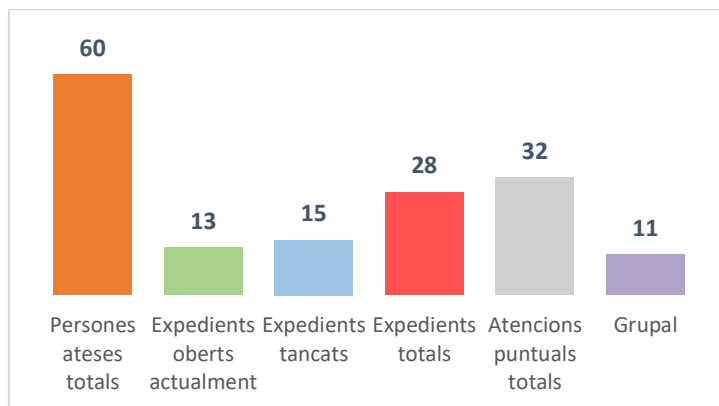
En aquest gràfic es pot observar la comparativa dels darrers anys pel que fa a les orientacions puntuals (persones ateses) i expedients totals (persones en seguiment/intervenció especialitzada).

Cal destacar la tendència a inversa pel que fa a cada categoria; així doncs, a partir de l'any 2020 les orientacions superen al total de joves atesos tot i que en poc nombre. Cal destacar, al llarg dels anys s'ha anat definint més específicament els ítems a tenir en compte a l'hora d'obrir o no un expedient.

Finalment, destacar l'especificitat de l'any 2021, observant que el 2022 es torna a una estabilització de les xifres.

Persones ateses

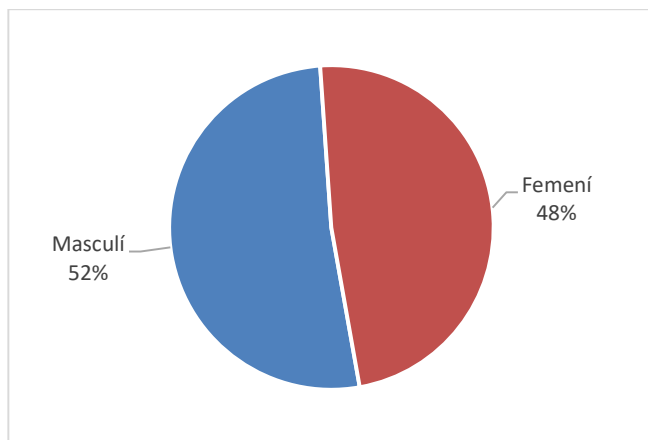

Durant l'any 2022 s'han atès un total de 60 joves. Es destaca que les xifres pel que fa a les orientacions puntuals i expedients s'han estabilitzat tornant a xifres d'exercicis anteriors.

Cal tenir en compte que l'any 2021 la situació socioeconòmica derivada de la pandèmia va influir en les estadístiques de manera que es van efectuar un nombre més elevat d'orientacions a joves que posteriorment no van requerir un seguiment especialitzat i per tant una obertura d'expedient al servei.

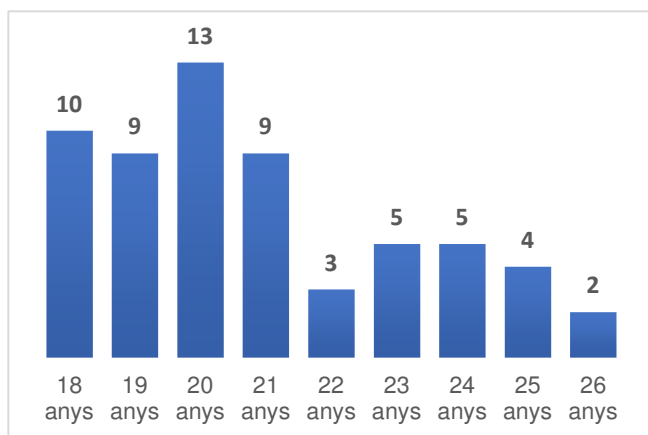
Finalment, cal destacar que 11 joves han participat del projecte grupal, xifres que són igual a les de l'any 2021. En aquest cas cal destacar que la participació ha estat baixa, tenint en compte que s'esperava un augment de joves atesos pel que fa a la intervenció grupal.

Gènere

Pel que fa al gènere es destaca l'elevada paritat, tot i que a diferència de l'any anterior, aquest any supera lleugerament el gènere masculí, dades que tornen a semblar a les dels anys anteriors al 2021.

Edat

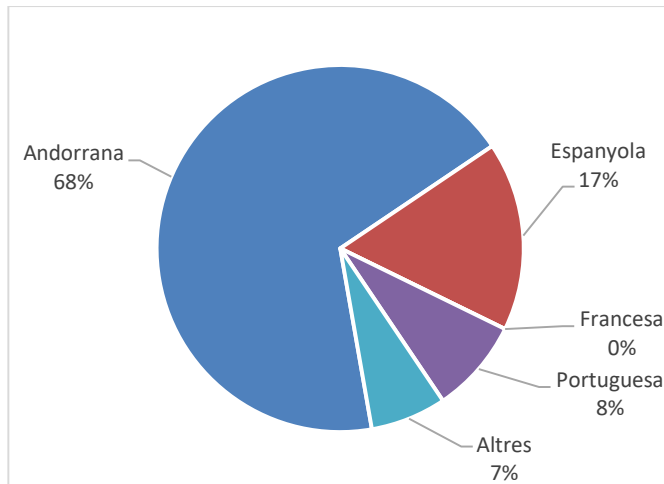

Aquest any, cal destacar un augment important dels joves atesos amb 18 anys, tots ells derivats de l'AAIA al complir la majoria d'edat trobant-se en situacions de vulnerabilitat que requerien d'un suport especialitzat. Aquestes dades contrasten amb anys anteriors, com per exemple el 2021 on només es va atendre un jove de 18 anys i el gruix de joves atesos es trobava a partir dels 20 anys.

És important reflexionar sobre aquest fenomen per tal de trobar-ne les causes i evitar que l'edat d'inici de dependència del sistema de protecció social continuï a la baixa. També

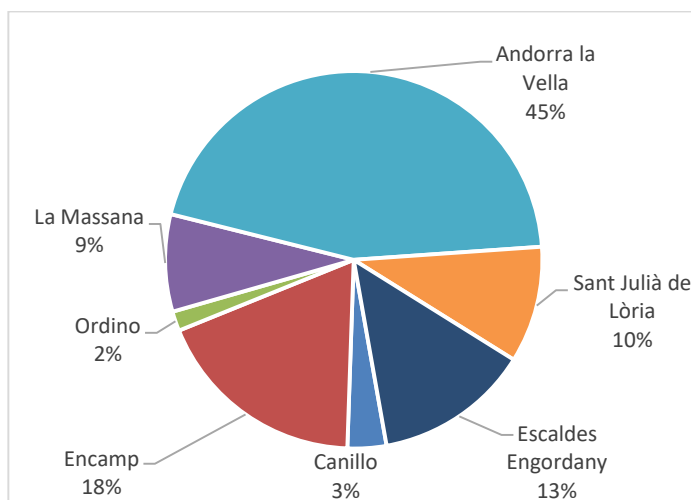
cal tenir en compte el canvi en la metodologia de treball i de valoració de necessitats econòmiques, actuant de nou com a subsidiaris de la família en base al que estableix la Llei 6/2014 (familiars obligats), i prioritant i posant el focus en el treball de reparació de vincles familiars per davant dels suports econòmics en persones joves.

Nacionalitat

Com en anteriors exercicis, continua predominant la nacionalitat andorrana, seguida de l'espanyola, la portuguesa, i d'altres nacionalitats. A diferència dels anys anteriors, aquest any no s'ha atès cap jove de nacionalitat francesa.

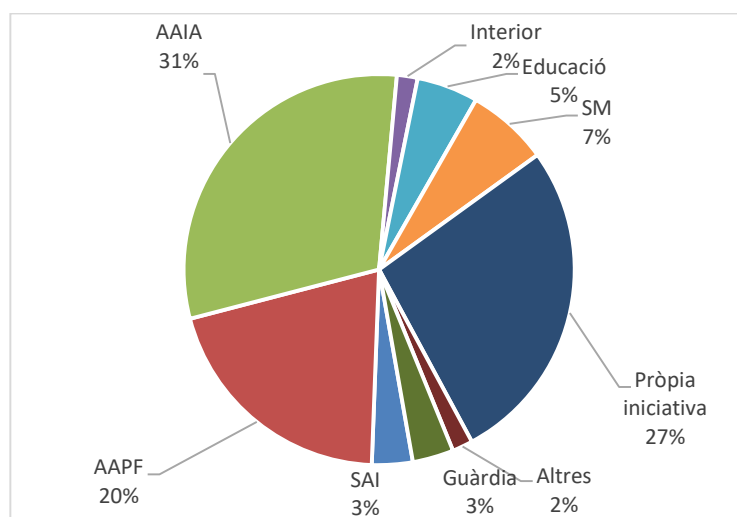
Parròquia

Novament, s'observa estabilitat pel que fa a les principals parròquies de referència. En aquest cas, la parròquia de procedència de la meitat dels joves atesos és Andorra la Vella, seguida d'Encamp i Escaldes-Engordany. Tot i així, si que s'observen petites variacions pel que fa a la resta de parròquies, destacant un descens important pel que fa a la parròquia de Canillo.

Seguint la metodologia d'anys anteriors, i per tal de garantir el principi d'igualtat d'accés, l'equip s'ha desplaçat sempre que ha estat necessari, utilitzant els espais dels Centres d'Atenció Primària o altres si ha estat necessari.

Procedència

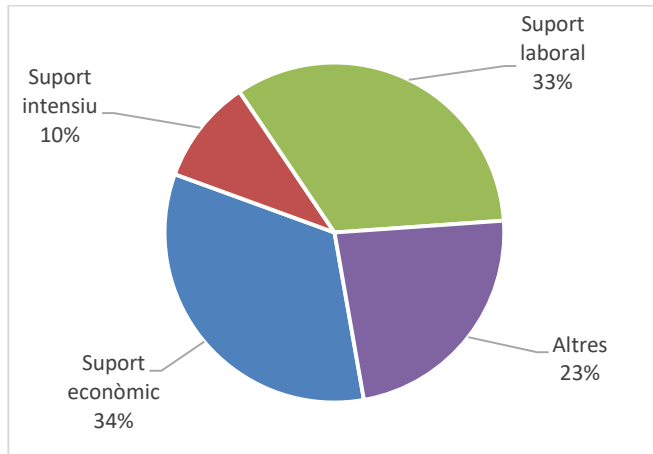

Enguany ha variat la tendència pel que fa a la procedència, ja que la majoria de joves han accedit al servei derivats d'altres àrees del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, principalment AAIA seguit per AAPF. Aquest fet podria estar relacionat amb la flexibilització dels criteris d'accés, passant a abastar tots els joves entre 18 i 25 anys del país (que anteriorment s'adreçaven a l'AAPF).

Per altra banda, també han arribat joves procedents d'altres recursos i serveis com el Centre de Salut Mental del SAAS, l'Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives, de l'àmbit educatiu, o del Servei d'Atenció Immediata, entre d'altres. Cal destacar, que a

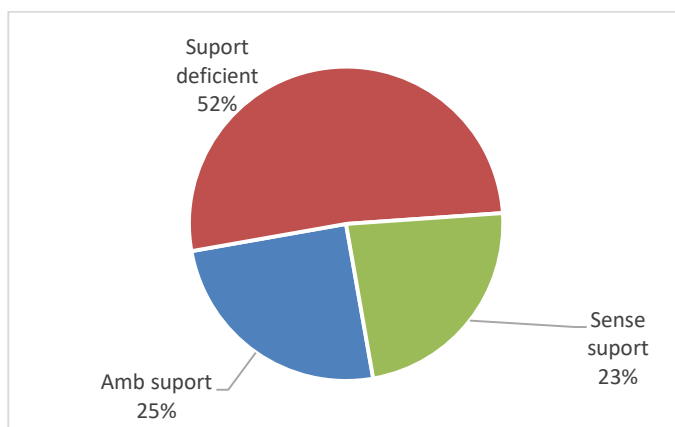
diferència d'altres anys, no hi ha hagut cap jove derivat per part de la Unitat de Conductes Adictives, tot i que si s'intervé de fora conjunta en diversos casos.

Demandes dels joves

Per primer cop des de que es registra aquesta dada, el suport laboral ha superat la demanda econòmica com a motiu d'arribada al servei. Val a dir, que ha existit un treball de reconducció i prioritització els darrers anys, i tot i així la sol·licitud de naturalesa econòmica continua essent el segon motiu de demanda. Malgrat tot, en alguns casos s'ha detectat una demanda econòmica encoberta tot i efectuar, en un inici, demandes d'acompanyament o orientació en aspectes de la vida adulta. Així mateix, s'ha detectat que l'acompanyament sol·licitat per alguns joves era motivat per una expectativa errònia del benefici econòmic que creien que se'n podia derivar.

Suport familiar

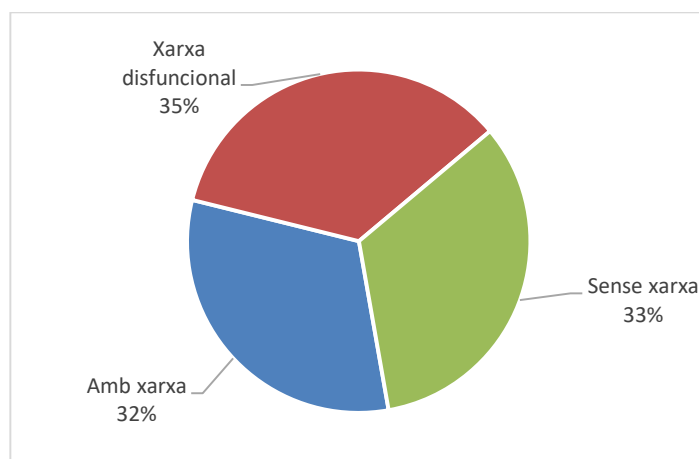

La meitat dels joves atesos durant l'any 2022 comptaven amb un suport familiar deficient, és a dir, tot i comptar amb família al país, el recolzament que ofereixen no respon a les seves necessitats o inclús dificulten el seu desenvolupament. En aquest sentit, ha empitjorat el tipus de suport que els joves poden rebre per part de les pròpies famílies .

Cal tenir en compte que degut a la realitat socioeconòmica en la que vivim, molts dels joves atesos conviuen amb la seva família i per tant, aquesta pot ser un factor que influeixi de forma positiva o negativa en el seu procés d'emancipació, forçant en alguns casos que aquesta esdevingui precoç i sense comptar amb uns mitjans mínims que facilitin el procés.

Cal esmentar que alguns joves sense suport resideixen en habitatges temporals (pensions) cobertes econòmicament mitjançant ajuts ocasionals. Sovint aquestes es consideren emancipats i no volen més contacte amb els nuclis d'origen, malgrat en puguin rebre suport. Des d'un punt de vista tècnic, la implicació dels familiars directes i el treball en el sí dels nuclis familiars és una prioritat que s'està abordant i es preveu implementar com a base metodològica.

Xarxa social

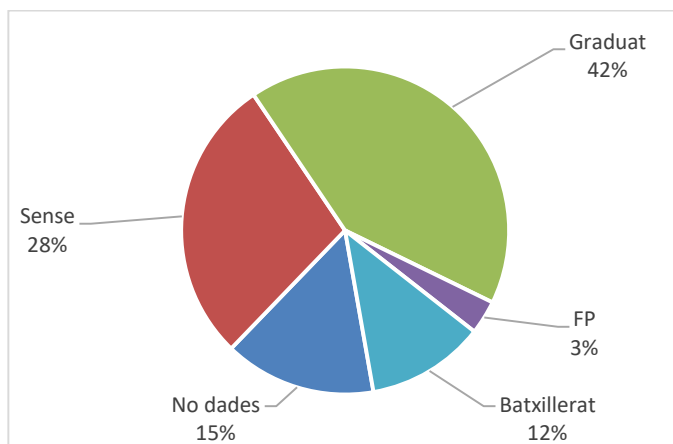

Respecte anys anteriors, cal destacar un descens pel que fa a joves amb una xarxa d'iguals positiva amb la que compartir aficions i interessos. Per aquest motiu, estadísticament, els joves que no compten amb xarxa social o els que compten amb una xarxa social disfuncional (al voltant del consum, desocupats, amb aspectes legals pendents, amb absència de suport familiar, desorganització i manca d'hàbits/rutines...) han augmentat el seu percentatge.

Aquest fet, s'intenta abordar des de la intervenció grupal i la integració a recursos comunitaris, tot i això, com s'observa més endavant, els joves mostren un baix interès i implicació en aquests tipus de projectes.

Caldria valorar si les dificultats d'establir i mantenir relacions socials es poden haver vist influenciades per les restriccions derivades de la pandèmia i si aquestes podrien ser un motiu d'aquestes dades.

Nivell d'estudis

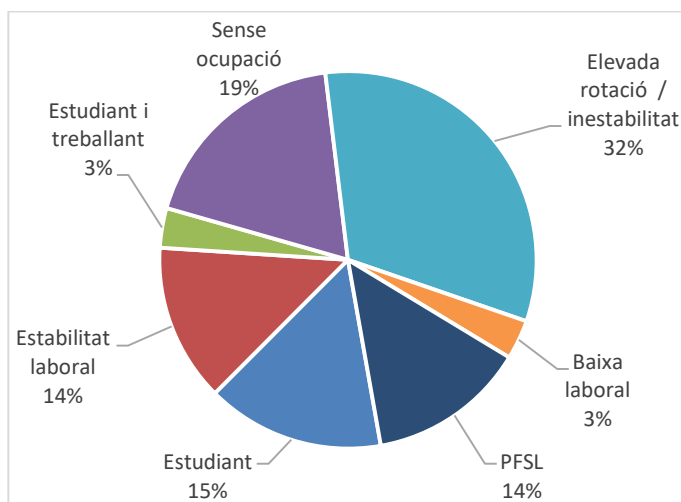

En primer lloc, cal exposar que no s'ha recollit aquesta dada a tots els joves que han estat atesos al servei. En segon lloc, cal tenir en compte que no s'ha comprovat la veracitat de la informació aportada pels joves.

Tot i això, es destaca que la majoria de joves atesos compten amb algun nivell d'estudis finalitzat, la majoria dels quals compten amb la titulació bàsica del graduat en segona ensenyança. Per altra banda, hi ha molt pocs joves que han continuat cursant estudis post obligatoris. Per contra trobem que més d'un quart dels joves atesos no compten amb el graduat de segona ensenyança.

El baix nivell d'estudis en general, és un fet que dificulta la inserció laboral del col·lectiu de joves que, a més a més, no disposa d'una experiència mínima. Aquest fet, sovint implica que els llocs de treball als que pugui accedir fomenti la seva inestabilitat laboral i elevada rotació, tal com s'ha comentat anteriorment.

Ocupació

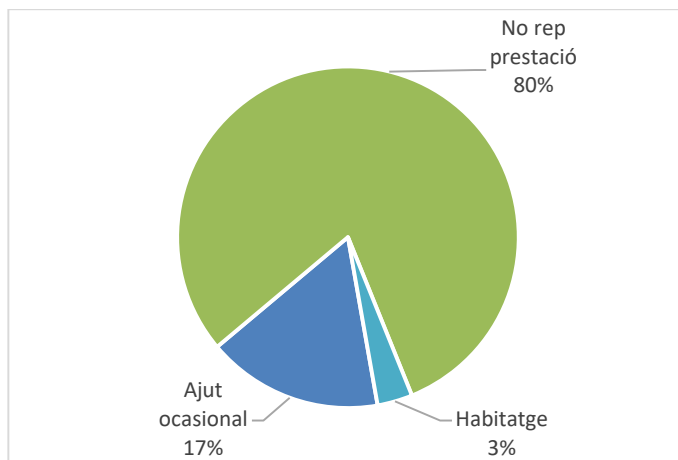

Enguany, ha disminuït el nombre de joves desocupats. Tot i així, es detecta una elevada inestabilitat laboral que pot correspondre a una característica de l'edat i/o del moment vital (estudiant o en les primeres experiències laborals que impliquen una rotació més elevada de llocs de treball).

També cal destacar, un augment de joves que han participat al programa PFSL que han passat de ser 6 al 2021 a 8 el 2022.

Suport econòmic

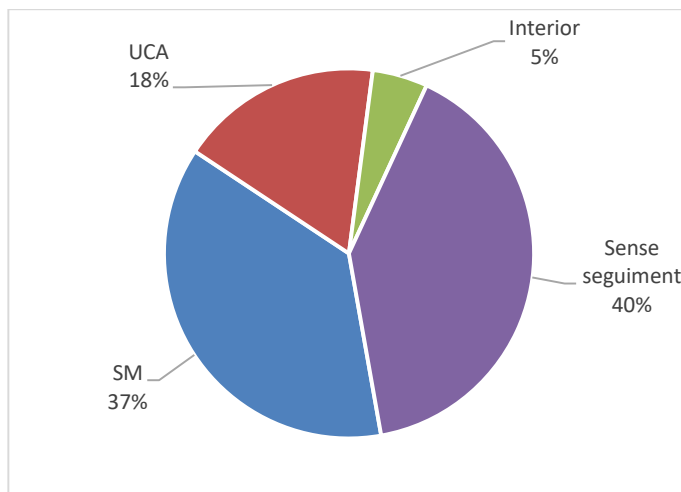
Proporcionalment, el nombre de joves que no han rebut suport econòmic és molt més elevat que els que si l'han percebut. A més a més, cal destacar que aquest any, cap dels joves atesos ha percebut l'ajut de desocupació involuntària o s'ha trobat en situació d'ERTO.

L'any anterior, s'efectuava la lectura que molts d'aquests casos es tractaven d'orientacions puntuals i per tant no s'havia valorat un suport econòmic. Aquest any, ha augmentat encara més aquesta xifra i és possible que respongui a que ens trobem cada cop amb joves amb edats més precoces, que encara conviuen al domicili familiar i en moltes ocasions és la família la titular del suport econòmic, si escau.

Així mateix, i tal com ja s'ha esmentat anteriorment, s'ha sol·licitat activament el suport familiar en les situacions de precarietat de joves emancipats, i s'ha prioritzat aquest abans d'iniciar un procés d'atorgament d'ajuts econòmics ocasionals (familiars obligats).

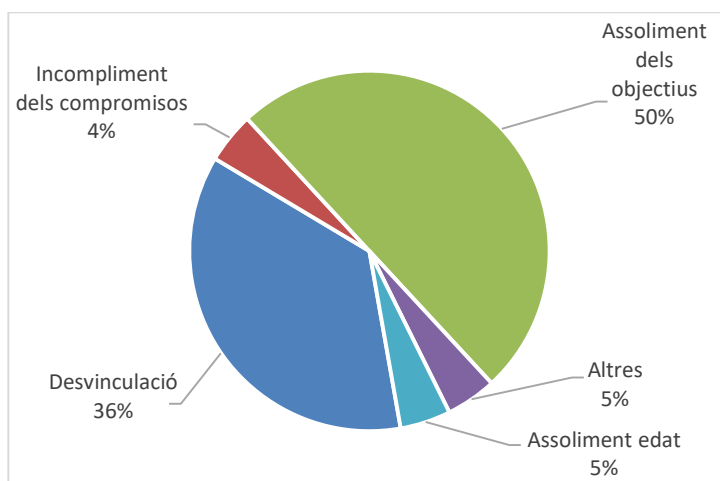
A més a més, cal destacar, la prioritització d'inclusió en el programa PFSL d'aquells joves amb necessitats econòmiques.

Seguiment altres institucions

Aquest any ha disminuït el percentatge de joves que no efectuen cap tipus de seguiment extern. Malgrat el descens, continuen representant més de la meitat dels joves que han assistit al servei. En contrapartida, han augmentat percentualment els seguiments a d'altres serveis especialitzats. En primer lloc, serveis de Salut Mental (públics o privats) que gairebé iguala en nombre als joves sense cap tipus de seguiment. En segon lloc a la Unitat de Conductes Adictives i finalment, a l'Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives.

Motiu de tancament

En primer lloc, cal destacar que durant aquest any, cap expedient ha estat tancat per assoliment de l'edat límit del servei o per incompliment dels compromisos com a motiu principal del tancament. Per altra banda, ha disminuït el percentatge de joves que han assolit els objectius plantejats a l'inici de la intervenció, i en canvi, ha augmentat més d'un 20% respecte l'any passat els joves que s'han desvinculat del servei.

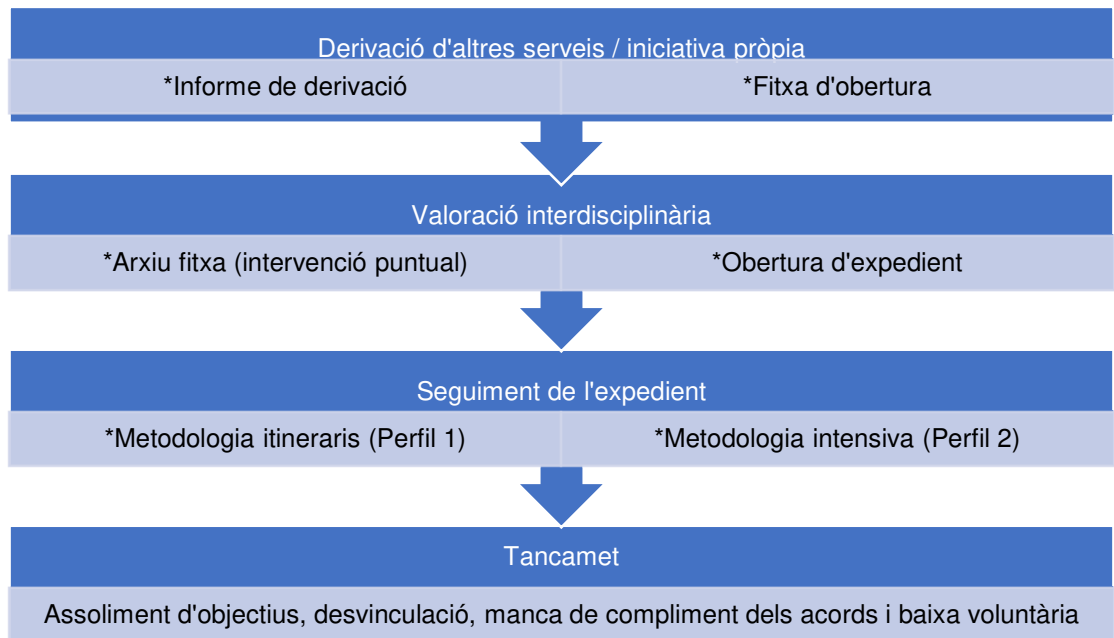
Caldrà reflexionar sobre aquest aspecte ja que, tot i que a nivell tècnic es valori la continuïtat de la intervenció, els joves sovint tenen una percepció subjectiva d'assoliment dels propis objectius. En d'altres casos, simplement desisteixen en el procés per falta de tolerància a la frustració i per la necessitat d'immediatesa en la consecució dels objectius, característica de la franja d'edat.

Aquest fet, ha produït en diverses ocasions reobertures d'expedient poc temps després d'haver efectuat el tancament. En aquest sentit, es podria valorar ampliar el termini de valoració de tancament dels expedients, en aquells casos en els que es pugui preveure un agreujament o manteniment de les problemàtiques detectades.

- **Programes:**

Intervenció individualitzada

a. Circuit d'accés al projecte

Aquest any s'ha donat continuïtat a l'ampliació el circuit d'accés per tal d'agilitzar la derivació d'aquells joves que s'han adreçat per primer cop als serveis d'atenció social a través de l'Àrea d'Atenció a les Persones i Famílies per tal d'adaptar-nos a la situació actual i a la demanda creixent. Aquest fet, es veu reflectit en l'increment de joves que han accedit al Servei per iniciativa pròpia, convertint, aquesta via d'accés en la majoritària per davant de les derivacions per part d'altres serveis.

b. Seguiment efectuat

La metodologia individualitzada implica detecció, orientació, derivació, seguiment i acompanyament dels participants. Aquesta atenció permet treballar de forma proactiva a partir d'un projecte individualitzat elaborat de forma conjunta amb el jove on s'acorden un seguit d'objectius a assolir, es defineixen les activitats que es duren a terme i amb el qual es va treballant a partir de trobades individuals periòdiques.

Es defineixen dos estils metodològics diferents tenint en compte els perfils (vulnerabilitat i alt risc) definits anteriorment, i que requereixen metodologies adaptades a les seves particularitats. Pel que fa al primer perfil, es prioritza la voluntarietat del seguiment i la definició dels propis objectius per part dels mateixos joves.

En el segon cas, la intervenció individual és més dirigida i ajustada a les directrius que maquen les Lleis i els Reglaments que regeixen l'activitat del Departament, ajustant-nos en tot moment a la normativa en matèria de protecció social del país. Un exemple és el caràcter contractual dels ajuts econòmics ocasionals, regulat en la Llei 6/2014.

Cal tenir en compte que el servei té la naturalesa d'un projecte educatiu, on professionals de tres disciplines intervenen per ajustar-se a la necessitat i resoldre-la (o minimitzar-la) conjuntament amb el jove de la forma més eficient possible, mitjançant un procés d'acompanyament de més o menys llarga durada. Aquets fet ens porta a no atendre problemàtiques econòmiques de forma automàtica ni aïllada, sinó que es tracta d'intervenir amb més profunditat, cercant l'origen del problema i tractant-lo mitjançant una metodologia interdisciplinària

Valoració qualitativa

Per part dels joves

El servei disposa de formularis de valoració, tant pel que fa al seguiment com al tancament un cop resolta la demanda o situació. Els més emprats són els de valoració final, atès que donen una visió global de la intervenció efectuada, i no condicionada per les oscil·lacions que es donen de forma natural durant el seguiment social i psicoeducatiu.

En aquests formularis, els joves exposen la seva valoració de l'atenció rebuda durant el seguiment i de l'equip tècnic. A més a més, se'ls ofereix un espai on proposar aspectes a millorar i se'ls proposa que anotin aspectes positius i negatius tenint en compte la seva pròpia experiència. Finalment, en aquest formulari, poden manifestar la seva voluntat de continuar rebent informació del Servei o no.

Tal com s'ha comentat en anys anteriors les característiques pròpies del col·lectiu atès i la tipologia del servei, dificulta que la totalitat dels joves atesos realitzin aquest formulari. Cal tenir en compte que gran part dels tancaments d'expedients venen motivats per la desvinculació del servei i, per tant, s'efectua una baixa tècnica al cap de tres mesos sense possibilitat de poder realitzar aquesta valoració.

Tenint en compte la manca de representativitat dels resultats extrets als qüestionaris, es destaquen els resultats positius en tots els àmbits valorats (atenció rebuda i equip tècnic) de manera que cap ítem ha estat valorat de forma negativa.

Cal destacar que la majoria de joves, segons les respostes als qüestionaris, no estarien disposats a participar en futures accions de difusió i, a més a més, rebutgen poder rebre informació sobre el servei un cop tancat el seu expedient.

Per acabar, destacar la dificultat dels joves en redactar les preguntes més obertes del qüestionari ja que la majoria o no les ha contestat o ho ha fet de forma molt simple. Se'n destaquen propostes com instal·lar un dispensador d'aigua.

Per part del servei

El SEPAJ es caracteritza per dur a terme una valoració qualitativa continuada durant totes les intervencions, per tal d'adaptar-nos a les característiques de cada jove i a la realitat de cada situació.

Aquesta ha permès, un any més, efectuar una anàlisi de les principals problemàtiques i iniciar accions dirigides a millorar tots aquells punts febles que s'han anat detectant. Cal destacar que l'elevada variabilitat pel que fa al nombre i perfil de joves atesos, així com les diferents fluctuacions de casos en seguiment al llarg de l'any han implicat una constant adaptació del mateix al context real en cada moment. Per aquest motiu s'ha anat prioritzant en cada moment la implicació dels recursos humans i tècnics a cada situació.

D'aquest anàlisi, com cada any, s'han extret les següents propostes de millora, algunes de les quals, s'han repetit els diferents anys i no s'han pogut executar per diferents motius,

com el cas de les propostes que impliquen a altres agents externs o que s'han vist truncades per la situació social i sanitària actual, entre d'altres. Tot i així, cal destacar les següents per l'any 2023:

- Demanda d'una nova ubicació: el fet d'ubicar el servei a les Dependències d'Afers Socials fomenta que molts joves relacionin el tipus de suport únicament al suport econòmic.
- Dotar de mecanismes jurídics el circuit de familiars obligats que es troba en procés de redacció i implementació: fomentar la implicació de les famílies en el procés i realitat dels fills.
- Millora dels circuits de derivació externs i treball conjunt amb altres recursos destinats a la població juvenil. Val a dir que la creació de la Comissió de casos d'elevada complexitat ha ajudat a desbloquejar algunes situacions amb l'acord previ i amb la implicació de tots els agents.

Programa Joves en Acció

Aquest programa es va iniciar durant l'any 2021 i ha sofert continues modificacions i adaptacions metodològiques (flexibilitzacions) a causa de l'elevada inestabilitat dels joves participants i les dificultats en l'assistència.

També ha estat necessari, aturar el format grupal durant llargs períodes i reconduir la intervenció a nivell individual. Durant l'any 2022 s'ha seguit la metodologia grupal des del mes de gener al mes d'abril i novament durant el mes d'octubre.

Tenint en compte la flexibilitat del projecte inicial, s'han anat efectuant adaptacions durant la implementació per tal d'adaptar-nos a les especificitats del grup en cada moment. Cal tenir en compte que no s'ha tractat d'un grup estable pel que fa als participants. Les principals característiques del programa són:

- Immediatesa de les inscripcions (i possibilitat d'integrar-se al grup seguidament).
- Programació circular que permet compensar les manques d'assistència

- Flexibilitat en el nivell de dificultat de les diferents activitats segons el perfil del grup en cada moment
- Flexibilitat en l'assistència
- Recordatoris als joves desvinculats per evitar baixes del programa
- Facilitar punts de trobada alternatius
- Format de les activitats adaptat (baix nivell d'atenció, dificultat per mantenir la concentració, dificultat per mantenir la constància en les activitats, dificultats de lectoescriptura, dificultat de comprensió oral i escrita, manca de control d'impulsos...)

En general, es basa en una metodologia pràctica i vivencial que fomenta l'aprenentatge i l'intercanvi de coneixements entre els joves. A més es prioritza la flexibilitat de les activitats plantejades i l'adaptació a les característiques generals del grup en cada moment.

Les activitats es divideixen en 6 àrees de coneixement que emmarquen el programa i es basen en les principals mancances i dificultats detectades en el servei durant les entrevistes individualitzades:

- Competències per la vida adulta
- Capacitats laborals
- Manteniment de l'habitatge
- Habilitats socials
- Gestió domèstica
- Participació ciutadana

– **Coordinacions o col·laboració amb altres entitats**

En base al model d'atenció integral centrada en la persona, i tenint en compte que en el decurs de la intervenció es treballa i s'impacta en els diferents àmbits de la vida de l'individu, les coordinacions i el treball en xarxa esdevenen una funció de vital importància.

La finalitat d'aquests canals i circuits és la d'establir una intervenció conjunta que reculli i treballi de forma complementària totes les dificultats que envolten a l'individu.

Degut a les característiques dels usuaris que s'atenen i a la franja d'edat que correspon, la majoria de coordinacions i treball conjunt s'estableix amb les següents àrees o equips:

Departament d'Afers Socials:

- Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies
- Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
- Àrea de Polítiques d'Igualtat
- Àrea de Promoció de l'Autonomia Personal

Àmbit sanitari

- Servei de Salut Mental
- Unitat de Conductes Addictives
- Hospital de dia (dels dos anteriors).
- SRCA
- Centres d'Atenció Primària (infermeria/llevadores)
- Consultes privades (especialitats mèdiques)

Àmbit laboral i educatiu

- Servei d'Ocupació (circuit ordinari i circuit amb suport)
- Centre de Formació Professional d'Andorra
- Universitat d'Andorra
- Àrea de Promoció de l'Autonomia Personal (PFSL)

Àmbit de la Justícia

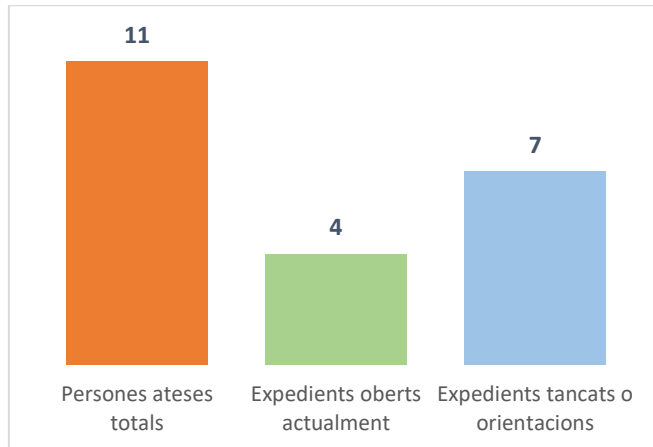
- Batllia
- Àrea de Justícia Juvenil i Mesures Penals Alternatives

Àmbit oci i altres

- Punts Joves parroquials
- Caritas Andorra
- Creu Roja Andorrana

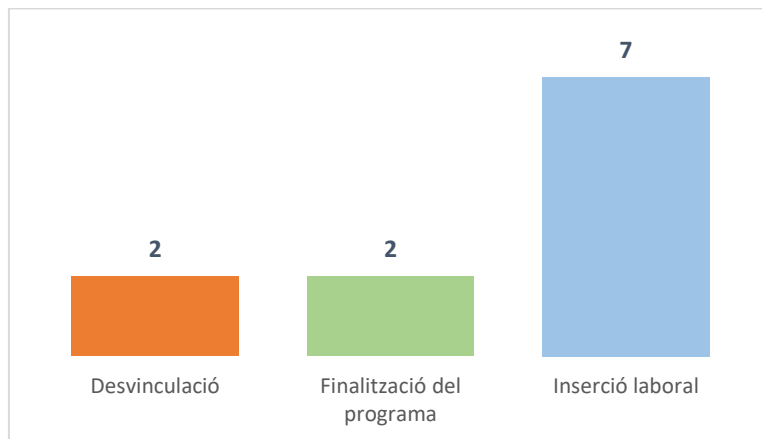
– Avaluació

a. Quantitativa

Durant l'any 2022 hi ha hagut 11 joves que han participat al projecte grupal Joves en Acció, cal tenir en compte que la seva assistència s'ha donat durant 4 mesos i que no tots han coincidit en el mateix grup. D'aquest casos, cal destacar que en l'actualitat la majoria es troben desvinculats del servei i només 4 casos mantenen l'expedient obert en data de desembre del 2022.

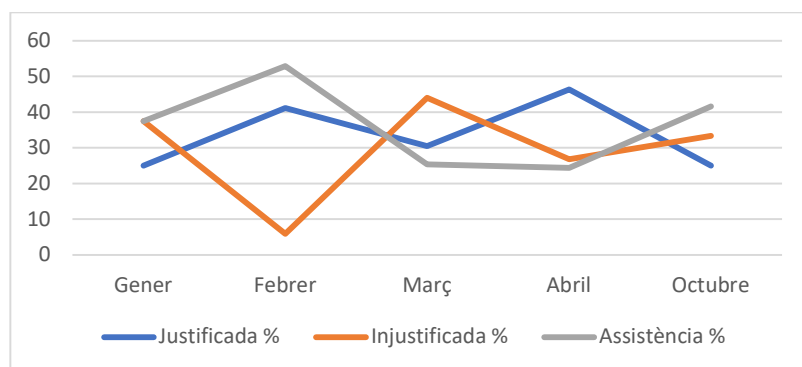
Motiu de tancament

Pel que fa a la finalització del programa, cal destacar que la majoria de joves han interromput la seva assistència per haver-se incorporat al món laboral abans de finalitzar els 3 mesos d'assistència del programa. D'aquestes dades se n'extreu una lectura positiva, ja que implica que l'assistència al programa ha facilitat l'activació de la majoria

dels joves i l'adquisició d'unes rutines i habilitats mínimes que els ha permès incorporar-se al context laboral. Tot i això, més endavant, caldrà valorar si els mateixos joves han estat capaços de mantenir els llocs de treball en el temps.

Assistència

Cal destacar les dificultats en l'assistència, tal com es pot observar en la gràfica anterior. Aquest fet es degut al perfil de joves que han participat del projecte, la majoria dels quals partien de situacions de desocupació de llarga durada i de rutines diàries descompensades. Per aquest motiu, aquest ha estat un dels objectius principals del programa, treballar la constància i la puntualitat en l'assistència, així com adquirir eines i estratègies que els permeti efectuar una previsió i poder avisar amb antelació la seva absència per motius justificats.

b. Qualitativa

Un cop analitzades tant quantitativament com qualitativament les dades extretes durant l'implementació del programa, els resultats pel que fa al nombre de participants i assistència dels mateixos no ha estat l'esperat. En aquest sentit, cal tenir en compte la complexitat dels perfils atesos i les elevades dificultats derivades de cada situació personal concreta.

Els beneficis del treball grupal a l'hora d'assolir els objectius principals ha estat positiu per aquells joves que han participat, malgrat això, la baixa assistència i el baix nombre

de joves inscrits ha dificultat en gran mesura la implementació de forma estable dels tallers i la creació de noves sinergies i relacions entre els participants.

Cal destacar que en alguns casos s'ha aconseguit l'activació de joves que romanien als domicilis sense cap ocupació i amb una tendència creixent a la reclusió. El fet de comptar amb un espai diferenciat al de les dependències del Ministeri d'Afers Socials, Igualtat i Joventut també ha afavorit que alguns joves amb resistències a rebre suport o orientació social l'hagin acceptat i hagin participat positivament de les dinàmiques.

Per acabar, mitjançant qüestionaris d'avaluació s'ha demanat la opinió dels joves participants al programa la seva valoració sobre el mateix, en aquests s'observa com la visió dels joves pel que fa a l'atenció oferta és positiva. Tot i això, no comptem amb una mostra representativa suficient com per generalitzar-ne els resultats.

Cal destacar la dificultat de la majoria de joves per redactar els apartats més qualitatius dels qüestionaris ja que la majoria l'han deixat en blanc. Pel que fa a les poques aportacions que s'han fet la majoria han estat positives pel que fa al desenvolupament de les activitats, tot i que si que s'ha valorat negativament l'espai on es du a terme el projecte, tant pel que fa a la seva ubicació com a la disposició en general.

En conclusió, malgrat els beneficis detectats en una gran part dels joves que han participat al programa, el baix nombre de joves inscrits i derivats dificulta la implementació del programa de forma continuada. Per tant, es proposa flexibilitzar la seva implementació i valorar en funció dels possibles candidats els períodes d'activitat.

5.4.Servei d'Acompanyament Familiar (SAF)

- Definició

El Servei d'Acompanyament Familiar (SAF) és un programa educatiu d'abast nacional on es treballen les competències parentals d'aquelles famílies en seguiment que presenten dificultats per gestionar la criança dels seus fills. Mitjançant l'atenció grupal, i partint d'un programa prèviament dissenyat, s'han treballat aspectes bàsics per potenciar la construcció d'una dinàmica de convivència familiar positiva i per al desenvolupament de models de criança adequats per a infants i adolescents.

– Objectiu

- Promoure i enfortir les capacitats parentals, així com donar estratègies i pautes educatives per prevenir i reconduir situacions de risc en aquells nuclis familiars seguits per Afers Socials.

– Objectius específics

- Detectar les dificultats dins del propi nucli familiar a través de les dinàmiques generades al grup.
- Familiaritzar-se amb el concepte de parentalitat positiva i entendre algunes de les bones pràctiques en els rols familiars.
- Identificar sentiments i emocions que podem experimentar, relacionant-los amb situacions que preocupen en la dinàmica familiar.
- Observar, atendre i centrar-se en l'altra practicant l'escolta activa i potenciant l'empatia.
- Conscienciar als progenitors i progenitores de la importància que té l'organització a les tasques quotidianes així com a la distribució del temps.
- Potenciar l'establiment d'hàbits, rutines i límits parentals per tal de fomentar l'autonomia dels fills i de les filles.

- Oferir nocions bàsiques en matèria d'educació sexoafectiva i dotar d'eines a mares i pares per abordar de forma saludable aquest àmbit, ajudant a identificar possibles conductes anòmales (o de risc).
- Oferir informació i estratègies per conèixer, detectar i abordar possibles situacions de risc quant al consum de substàncies i noves tecnologies.
- Comprendre com pot afectar la separació tant a la parella com als fills i filles, adquirint estratègies emocionals, comunicatives i d'organització que facilitin l'assimilació i l'adaptació dels infants a la nova realitat familiar.
- Generar dinàmiques de canvi a través de la participació grupal i la identificació amb l'altre.

- **Destinatari, ubicació i cobertura**

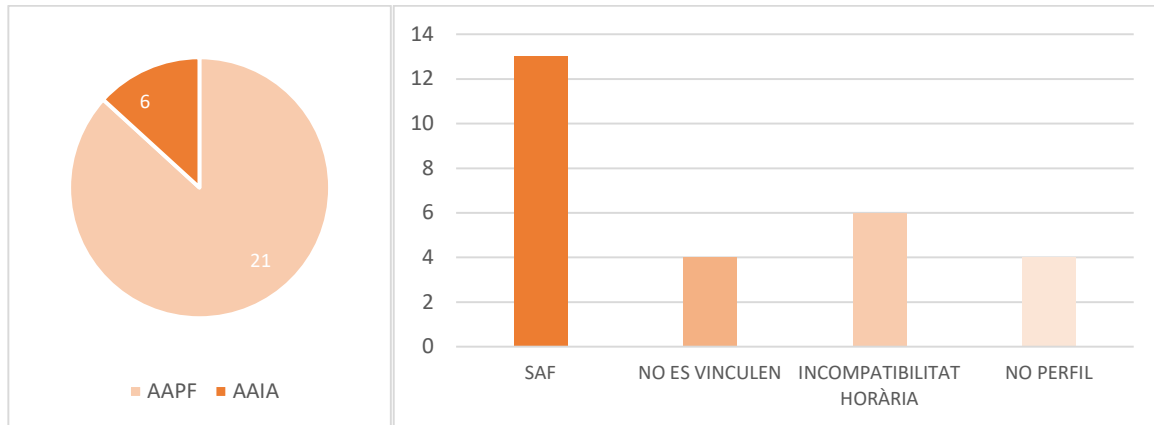
Aquest projecte va dirigit a qualsevol progenitor, progenitora o figura que exerceix la criança amb infants menors d'edat, independentment del tipus de família, però vinculades i en seguiment actiu al Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat.

Es troba ubicat al Servei del Trobada Familiar, adscrit al Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, on es compten amb l'espai i la infraestructura adient per al correcte desenvolupament de les sessions. Altrament, es tracta d'un espai cèntric ubicat a la parròquia d'Andorra la Vella, de fàcil accés i pròxim a tots els serveis de la comunitat.

Per aquelles famílies participants que precisin suport per a la cura dels infants durant les sessions, s'ha contractat un recurs de lleure, el casal d'infants l'Origami, pròxim a les instal·lacions on es desenvoluparà el programa.

- **Dades genèriques**

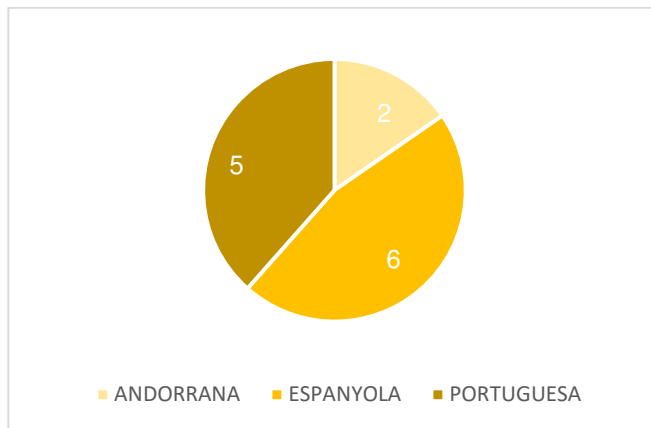
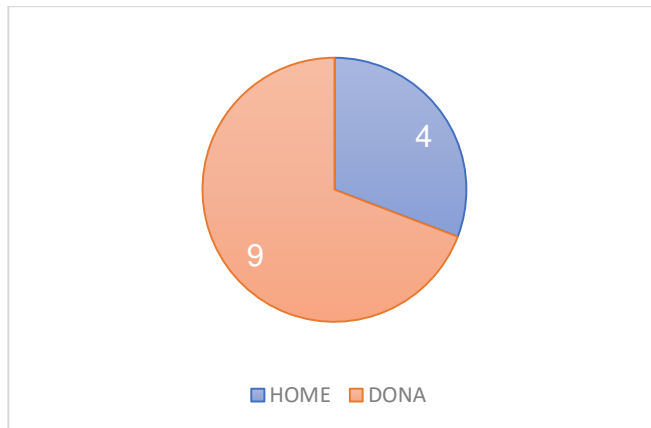
Persones ateses i procedència

Durant l'any 2022 s'han atès al SAF 27 famílies provinents dels principals serveis derivadors. Amb totes elles s'ha realitzat una entrevista inicial, però no en tots els casos això ha suposat la inscripció al programa.

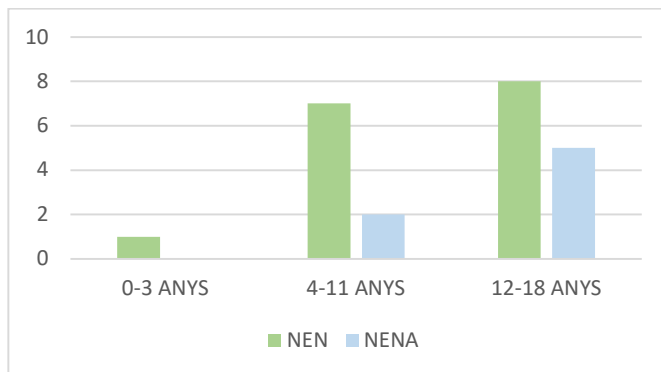
Un total de 13 famílies han participat al programa, en una de les dues edicions (6 a la primera, i 7 en el cas de la segona). El diferencial correspon a les famílies que malgrat ser admeses, no s'han vinculat per motius diversos (4); a les famílies que no han pogut compatibilitzar els horaris per motius laborals (6); i finalment cal esmentar a les 4 famílies descartades per presentar situacions familiars particulars que requereixen una atenció/programa específic (pares no custodis, menors tutelats). Cal esmentar que aquesta necessitat concreta es pretén abordar durant l'any 2023

Gènere, edat i nacionalitat

La participació en totes dues edicions ha estat majoritàriament femenina, fet que acostuma a donar-se a la intervenció i interacció grupal.

Les edats dels participants han estat compreses entre els 31 i 53 anys, i la nacionalitat predominant ha estat l' espanyola (6), seguida de la portuguesa (5) i l'andorrana (2).

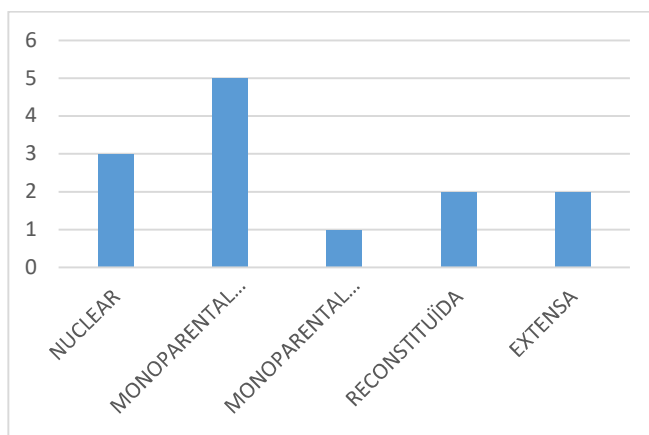

Es valora adient analitzar la dada corresponent a l'edat dels fills, més que la dels participants/progenitors. Aquesta indica en quina franja d'edat sovint es detecten més dificultats i requereix de més atenció i intervenció professional. Destaca la franja 12-18 (adolescència), i comença a prendre rellevància la franja inter mitja.

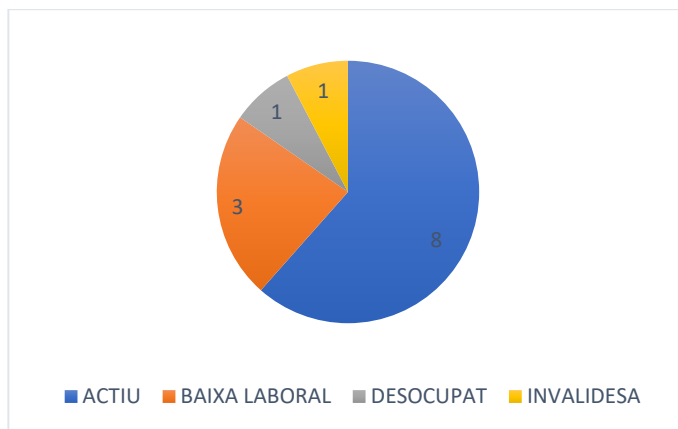
Pel que fa als infants 0-3 anys, pràcticament no hi ha hagut representació, fet que pot correspondre amb l'absència d'obligatorietat en l'escolarització, i per tant, de menys detecció de situacions de risc.

Tipus famílies

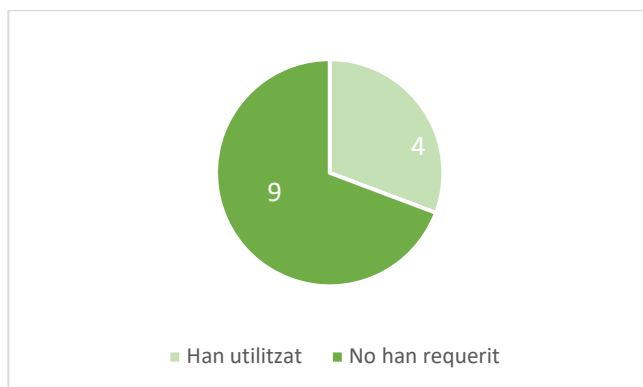
El programa està obert a qualsevol tipus de família i s'han donat casuístiques diverses. Destaquen el nombre de famílies amb guarda i custòdia atribuïda, essent en la seva totalitat monoparentals (dones) amb dificultats en la gestió de la separació de parella. Aquesta casuística concreta ha estat introduïda en el marc teòric del programa per poder donar resposta a aquestes disfuncions que afecten plenament el benestar dels infants.

Ocupació

En l'elecció de la franja horària per dur a terme les sessions s'ha tingut en compte la disponibilitat de gran majoria de persones interessades. De cara al futur, es preveu poder fer dos grups simultanis en franges horàries diferents per tal de poder donar resposta a més famílies.

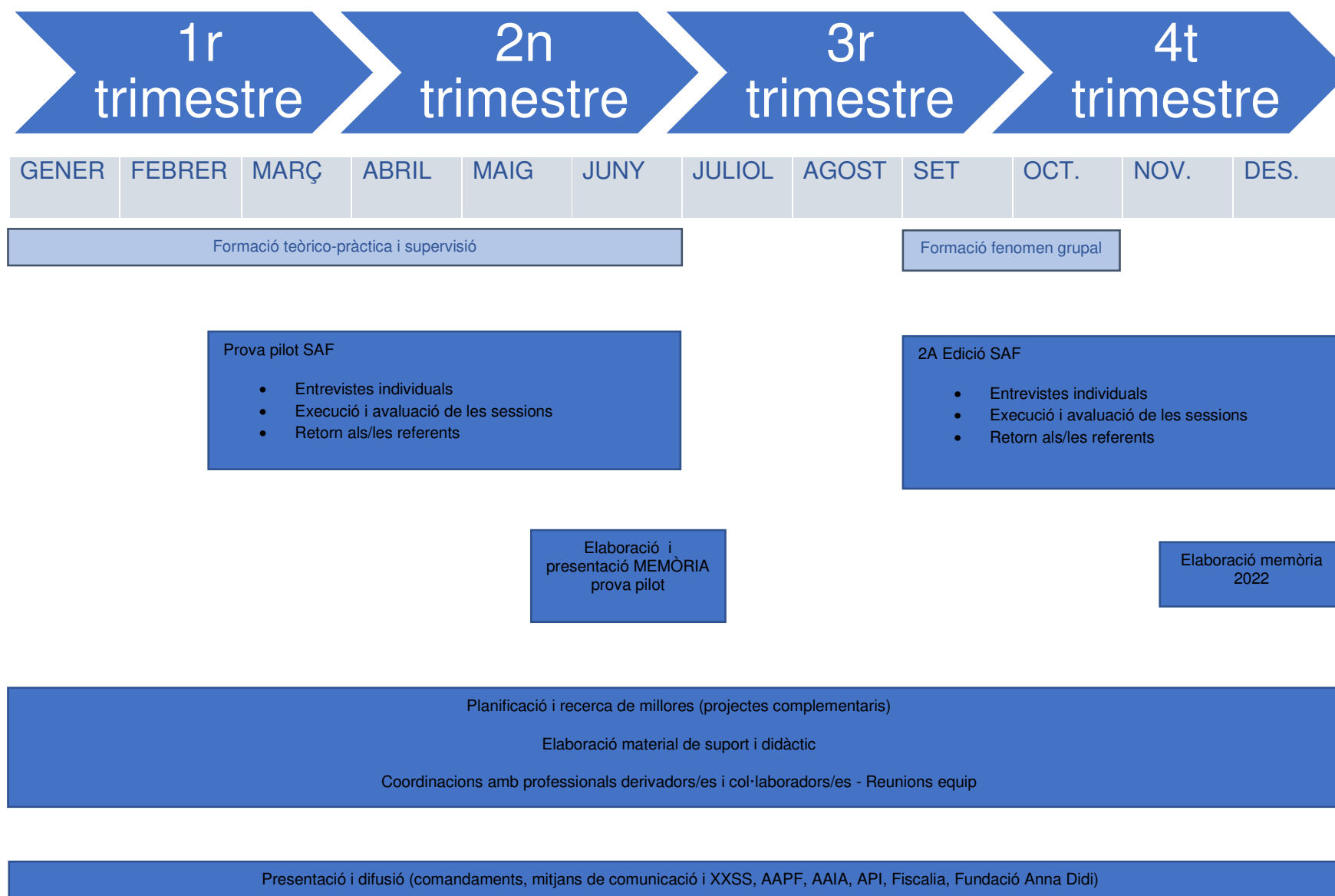
Ús recurs de guarda

Només 4 famílies han fet ús del servei gratuït ofert (5 infants en total). Aquest fet indica que la gran majoria tenen suport familiar al país o xarxa de suport informal.

– Programes

Cronograma 2022

– Metodologia

La metodologia del SAF té com a objectiu vincular positivament les famílies participants, creant un espai de confiança que permeti treballar de forma grupal les dificultats inherents a la criança dels fills.

Aquestes famílies, que ja tracten a nivell individual les seves particularitats amb els seus respectius referents, troben al SAF un espai comunitari on expressar-se lliurement i on adquirir aprenentatges a través dels conceptes que es treballen, de les pròpies reflexions o de les reflexions dels companys, tot envoltat d'una metodologia dinàmica i participativa que els empodera, els vincula amb els professionals i amb el grup i els fa sentir part d'un tot.

Per vehicular aquest procés, s'ha construït i emprat un marc teòric de referència que guia el grup a través d'alguns conceptes que han de conèixer per tal de desenvolupar correctament la parentalitat positiva. Consta, en la seva versió inicial, d'onze sessions teòrico-pràctiques de temàtiques d'interès per qualsevol grup d'edat.

El paper que desenvolupen els tècnics és primordial com a conductors, participants i observadors al mateix temps. Alhora, té lloc una funció analítica i d'observació de l'assoliment, la capacitat per integrar coneixements i per aplicar estratègies, els factors de protecció existents o els possibles factors de risc no detectats.

Circuit d'accés i retorn

El circuit d'accés s'estableix a partir de la proposta i derivació per part dels referents d'atenció individual. Aquests han indicat breument en el document creat a tal efecte quines són les principals dificultats detectades. S'ha fet molt incís en la necessitat de no conèixer en profunditat les particularitats del treball en curs per tal de no perdre objectivitat i qualitat en la observació.

Totes les derivacions han estat estudiades a la Comissió creada a tal efecte, on s'ha realitzat un cribratge per tal de conformar un grup funcional en quant a viabilitat en l'assistència, per tal de garantir-ne l'aprofitament.

Quan el grup està format, es realitzen entrevistes individuals amb cada participant on les tècniques socials expliquen el funcionament del grup (metodologia, temporalitat, horaris, etc.) i els interessats signen els documents escaients. És optatiu que el referent acompanyi a la família a aquesta entrevista.

Finalitzades les onze sessions, es duu a terme el retorn als tècnics referents mitjançant el document escaient. La valoració recull ítems en quant a la participació, la implicació i tots aquells aspectes rellevants que puguin millorar la intervenció individual.

Altrament, durant el procés es respecta la premissa de no creuar informacions que puguin distorsionar les intervencions, a excepció de la detecció d'un possible risc pel menor, aspectes que no s'ha donat.

Contingut i estructura

El programa consta d'onze sessions que s'han desenvolupat els dilluns no festius (veure calendaris més endavant).

A continuació, es reflecteix el contingut global del programa. Les temàtiques a treballar amb les famílies s'han escollit a partir de les problemàtiques principals que es donen a la intervenció individualitzada. Altrament, s'han introduït algunes modificacions a partir de les demandes de les famílies.

Sessió	Tema
1	Benvinguda
2	Parentalitat positiva. Necessitat d'atenció, respecte, afecte i reconeixement
3	Sentiments, emocions i empatia
4	Escolta activa i comunicació assertiva
5	Resolució de conflictes, negociació i establiment d'acords
6	Límits, conseqüències i foment de l'autoregulació
7	Gestió del temps en família. Rutines i organització horària i temps d'oci
8	Educació sexo afectiva
9	Tòxics i altres. Ús i abús de noves tecnologies
10	Canvis en la realitat familiar
11	Comiat

En quant a l'estructura, el temps de treball s'organitza com segueix:

Entrada i benvinguda	5 minuts	Recepció dels participants
Centrament	5 minuts	Espai de connexió amb el grup
Recordatori de les sessions anteriors	10 minuts	Projecció de les idees clau treballades anteriorment
Primera part de la sessió	45 minuts	Activitats / exposició / debat / conversa
Descans - 10 minuts		
Segona de la sessió	45 minuts	Activitats / exposició / debat / conversa
Síntesi d'idees i espai de reflexió	10 minuts	Projecció de les idees clau treballades anteriorment Espai per a la reflexió col·lectiva
Comiat	5 minuts	Tancament de la sessió

Calendaris

Prova pilot (març-juny 2022)

GENER							FEBRER							MARÇ							2022 ABRIL						
dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg
27	28	29	30	31	1	2	31	1	2	3	4	5	6	28	1	2	3	4	5	6	28	29	30	31	1	2	3
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24
24	25	26	27	28	29	30	28	1	2	3	4	5	6	28	29	30	31	1	2	3	25	26	27	28	29	30	1
31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8
MAIG							JUNY							JULIOL							AGOST						
dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg
25	26	27	28	29	30	1	30	31	1	2	3	4	5	27	28	29	30	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7
2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12	4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19	11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21
16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26	18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28
23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30	1	2	3	25	26	27	28	29	30	31	29	30	31	1	2	3	4
30	31	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	5	6	7	8	9	10	11

Segona edició (setembre-desembre 2022)

SETEMBRE							OCTUBRE							NOVEMBRE							DESEMBRE						
dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dt	dc	dj	dv	ds	dg
29	30	31	1	2	3	4	26	27	28	29	30	1	2	31	1	2	3	4	5	6	28	29	30	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2	24	25	26	27	28	29	30	28	29	30	1	2	3	4	26	27	28	29	30	31	1
3	4	5	6	7	8	9	31	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8

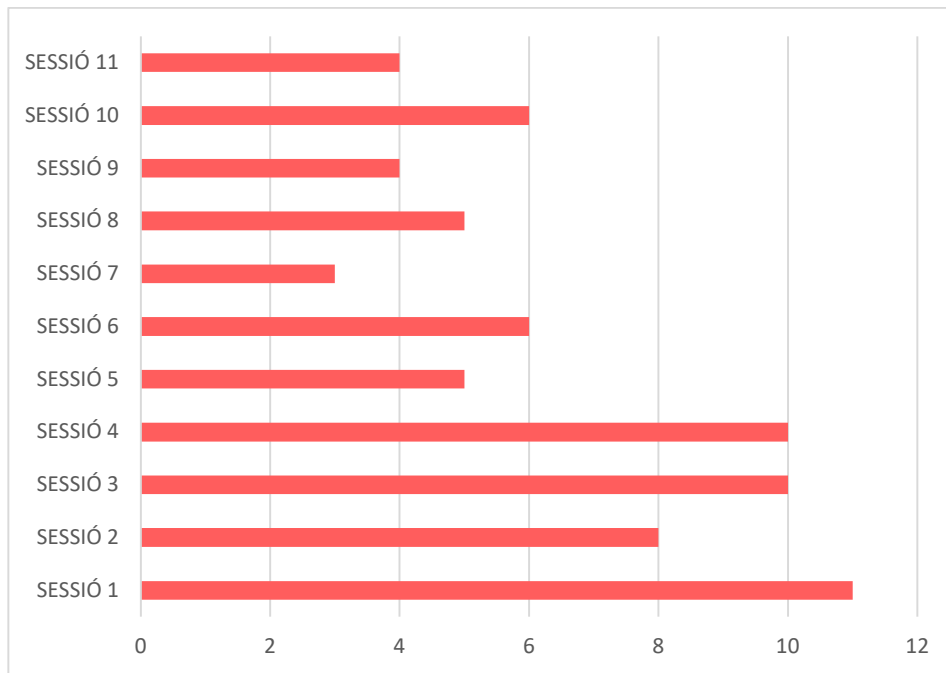
Horari

L'horari escollit en ambdues edicions ha estat els dilluns de 18:00 a 20:00 hores. Aquesta decisió es va prendre després de les entrevistes individuals prèvies a l'inici, atès que l'horari s'adaptava millor a les necessitats de les famílies participants.

Pel que fa a la dedicació horària de les tècniques referents, actualment correspon a dues jornades laborals íntegres on s'efectua les corresponents sessions, les avaluacions de les mateixes, la planificació i elaboració del material, i les reunions d'equips i amb altres professionals.

– Avaluació

Quantitativa

La dada qualitativa principal que es valora adient analitzar és l'assistència al grup. Es pretén detectar així quines són les temàtiques de més interès on hi ha hagut més afluència, com a dada indispensable per a la revisió i millora continua del programa.

Segons el retorn dels participants però, la no assistència a les sessions ha estat més condicionada per motius personals que no pas per la temàtica de la sessió o per la motivació. El motiu principal de la no assistència ha estat per indisposició personal o dels filles/es o per motius laborals inexcusables.

La implicació ha estat positiva, així com el diàleg i la participació a les diferents dinàmiques proposades.

Es considera que, des de la perspectiva de la intervenció grupal i tenint en compte les casuístiques personals de les famílies, la participació ha estat un èxit.

Qualitativa

Retorn dels participants

Segons les dades recollides en les enquestes d'avaluació del servei, les famílies fan una valoració positiva de la seva experiència destacant:

Aspectes generals/organitzatius. Les famílies han puntuat molt positivament els ítems demanats, a excepció de l'espai físic. Aquest, malgrat es troba cèntric i ben comunicat, és un espai poc acollidor i no adaptat pel treball amb persones adultes.

Contingut del programa. Pel que fa al contingut, alguns participants han fet incís en la necessitat de disposar d'espais específics per franges d'edat, ja que en algunes ocasions no han pogut aplicar les estratègies dels altres ni compartir la vivència dels companys. Aquest aspecte es podrà abordar en un futur, diversificant els grups per edat, i atenent al volum de demandes que es rebin.

Conducció del grup. En quant a la conducció del grup, globalment s'han obtingut respostes positives en tots els ítems. Destaquen conceptes com la comprensió, l'aprenentatge, les eines adquirides i la gestió de l'empatia. Els participants s'han sentit ben acollits i manifesten haver pogut gaudir d'un clima de respecte i confiança que ha propiciat la cohesió grupal.

Valoració global: Com aspectes positius, cal destacar l'agraïment, la valoració positiva de l'ajuda rebuda, i la consciència de la necessitat de canvi. Tots els participants enquestats recomanarien el grup a altres famílies i es mostren favorables a compartir la seva experiència.

Propostes de sessions futures: En general, els temes que s'han abordat de forma supèrflua, o que no s'han pogut abordar i es consideren d'interès pel grup han estat els canvis en la realitat familiar (pèrdues/dols i separacions). Altrament han rebut positivament la participació de professionals col·laboradors i aposten per incloure especialistes en altres àmbits quan el grup així ho decideixi (sessió "El Convidat").

Valoració professionals col·laboradors

Per part de les professionals externes que han participat a diferents sessions del SAF, el retorn ha estat positiu i destaquen la importància de la implementació d'espais grupals de treball.

Primera edició (març-juny 2022)

Com a TEAES (Tècnic especialitzat en educació social) que intervé a l'escola valoro molt positivament (gairebé essencialment) el fet que se'm permeti participar en accions que possibilitin l'apropament necessari a les famílies, d'aquesta manera possibiliten a l'estament escolar poder incidir entorn a la millora dels indicadors de risc que els alumnes presenten entorn a l'adaptació socioescolar. L'estona compartida amb vosaltres i els pares va ser enriquidora; compartir neguits, i possibles solucions a aquests, proporciona un espai d'aprenentatge i resiliència idoni per la millora de la intervenció.

Moltíssimes gràcies, per l'oportunitat, per l'estona i per compartir el vostre saber fer.

Maria Àngels Uró

En relació a la participació a l'Espai d'Acompanyament Familiar, valoro positivament, el fet d'haver pogut participar en una de les sessions programades. Un dels àmbits d'intervenció, com a inspectora, és a través de l'alumnat i la reducció de barreres a l'escolarització.

Les persones necessitem sentir-nos acompanyades per créixer i avançar. Cada família és un món amb una realitat i unes necessitats específiques. Haver disposat d'aquest espai, crec que els haurà aportat benestar i s'hauran sentit acompanyades i ajudades en

una situació de risc o de vulnerabilitat. El fet d'haver proposat altres professionals externs a Afers Socials permet l'intercanvi i el coneixement d'informació, coneixements i habilitats. Un treball en equip que ens enriqueix a tots!

Agraeixo l'oportunitat que em va brindar i haver compartit aquest espai.

Pilar Capdevila. Inspectora d'Educació

Les sessions de grup amb els pares en les que vaig tenir el privilegi de participar van tractar sobre la resolució de conflictes i negociació i l'establiment de límits. Ambdues sessions van ser abordades a través de l'exposició de situacions i exemples i van permetre que les mares i els pares poguessin abordar obertament les seves preocupacions, tractar les seves dificultats i veure's reflectits en algunes situacions. Vam poder observar que la tendència és evitar les situacions de conflicte i projectar en els altres familiars la font dels problemes, de vegades minimitzant les situacions a casa.

Com a experiència cal dir que va ser molt enriquidora, treballar amb equip multidisciplinar, crear i analitzar conjuntament les sessions, reflexionar sobre el contingut i poder-lo pensar des òptiques diferents ha estat clau i animo a fer-ho més sovint. M'ofereixo a poder participar novament i agraeixo aquesta oportunitat.

Marta Albert. Psicòloga infanto juvenil. SAAS

Segona edició (setembre-desembre 2022)

El Grup de família es un recurs molt adequat perquè les persones que acudeixen al mateix puguin exterioritzar les seves experiències tant reparadores com negatives i això els ajuda mútuament a poder superar-les al compartir-ho.

Eva Bosch. Psicòloga i tècnica del Servei de Mediació i Orientació prop de l'Administració de Justícia

Aspectes generals:

- Valoració positiva en la participació i vinculació dels assistents. Des de l'inici van mostrar facilitat per explicar els seus neguits i inquietuds com a pares.
- S'han detectat dificultats per identificar les pròpies situacions familiars, així com els indicadors de risc pels quals es troben en seguiment. Tendeixen a atribuir a factors externs les dificultats viscudes (mala gestió a l'escola, manca de suport per part de professionals referents, sentir-se observats i incòmodes amb la intervenció, etc.). La participació en el grup ha pal·liat la percepció d'alguns d'aquests aspectes.
- La comunicació ha estat fluida entre el grup i amb els professionals. Bona cohesió, respecte en les aportacions dels altres, recolzament mutu.
- La participació de professionals externs ha estat ben acollida i ha facilitat l'adquisició de competències bàsiques.
- El material i les dinàmiques proposades han impactat positivament en l'assoliment dels conceptes treballats.
- Les reflexions en el retorn indiquen que han posat en pràctica noves estratègies apreses amb resultat favorable en la dinàmica familiar.
- Participació positiva i progressiva en les dinàmiques. Les resistències inicials s'han anat relaxant i han permès modificar la percepció que les famílies tenien sobre la intervenció professional.
- A mesura que han avançant les edicions, el volum d'assistència ha anat en descens, havent-se desvinculat un nombre important de participants per motius personals (segons han explicat). Aquest fet ha evidenciat que el treball en grups més reduïts resulta més productius.

Aspectes organitzatius:

- La proximitat del recurs de guarda d'infants, i el bon servei ofert, ha facilitat l'assistència dels participants que ho han necessitat.
- El fet de no disposar d'espai i material propi ha dificultat la tasca. Alhora es considera que la sala on s'han desenvolupat les sessions és infantil i poc acollidora (videovigilància).

6. RECURSOS HUMANS

Els recursos humans de l'àrea són:

- 10 tècnics d'atenció social (1 treballadora social, 2 psicòlogues, 6 educadores socials, 1 tècnic en educació física i esport)
- 2 monitors (2 integradores socials)
- 1 tècnic d'atenció social (educadora social) cedida 16 hores de l'Àrea d'Atenció a les Persones i les Famílies.
- 1 Cap de l'Àrea

Durant el transcurs de l'any 2022, hi ha hagut varies situacions personals que han afavorit la realització de concurs d'edictes.

Així doncs, 1 tècnica d'atenció social va requerir la baixa laboral per raó de naixement del fill a més de la sol·licitud de dos permisos no retribuïts. Aquesta situació va afavorir la cobertura de la vacant.

Altrament, 1 psicòloga durant el mes d'agost va renunciar al seu lloc de treball com a tècnic d'atenció social i es va endegar de nou un procés d'edictes per la cobertura de la vacant.

En quan a la redistribució de les competències laborals, cada cop que hi ha hagut una situació de baixa laboral i/o de malaltia els tècnics de l'àrea han hagut de correspondre

en la cobertura del lloc de treball vacant o bé en l'assumpció de tasques que no resten adscrites al seu lloc de treball.

Finalment cal esmentar que 1 tècnic en educació física i esport té un contracte laboral que finalitza el 31 de desembre sense prorroga. Aquest fet és un handicap important per l'àrea ja que aquesta persona efectuat les funcions de cobertura de vacances del recurs residencial de 24h/365 dies l'any.

Aquest fet ha estat traslladat de la Cap de l'Àrea a la direcció i alts càrrec per la confecció del pressupost 2023. Així doncs, caldrà tenir-ho present en el transcurs de l'any 2023 i el 2024 ja que en cas de no efectuar una nova contractació els companys tècnic de l'àrea que treballen per torns no podrien efectuar els seus temps de vacances ja que mancaria personal per cobertura dels habitatges tutelats (24h/365 dies).

7. INFRAESTRUCTURA

L'Àrea de Serveis i Programes per a la Infància, Adolescència i Joventut ha utilitzat diversos espais no governamentals (punts joves comunals, Creu Roja etc...) des de la seva creació l'any 2016.

Aquest fet s'ha provocat arrel de no tenir espais físics al Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat per atendre a les necessitats del col·lectiu que atenem a l'àrea. Els adolescents i joves requereixen d'espais específics per atendre les seves necessitats, per sentir-se acompanyats en un espai propi així com la possibilitat d'acompliment de la tasca socioeducativa.

En reiterades ocasions s'ha efectuat aquesta demanda d'fet mitjançant informes a la direcció del departament, així com a la Secretària d'Estat i la Ministra. Aquest fet dificulta enormement l'encomana de l'àrea.

A més, actualment amb la creació del Servei d'Acompanyament Familiar i les necessitats que presenta es considera que no es pot dilatar més en el temps invertir en aquest sentit.

8. PRESSUPOST

El pressupost del 2022 que Govern va decidir atorgar a l'Àrea de Serveis i Programes per a la Infància, l'Adolescència i la Joventut tenint en compte el Centre Residencial d'Educació Intensiva és de 941.543,46 euros €

9. CONVENIS I/O COL·LABORACIONS

L'Àrea de Serveis i Programes per a la Infància, l'Adolescència i la Joventut compta amb un llistat de col·laboracions externes no governamentals i d'empreses del país que subministren activitats formatives i d'oci als serveis de l'àrea.

10. PROPOSTES DE MILLORA

Servei socioeducatiu d'adolescents en la comunitat (SSAC)

Els tècnics del servei valoren la necessitat d'efectuar una demanda explícita en quan a tres elements claus pel bon funcionament del servei. Aquests recauen en l'espai del servei, la derivació dels adolescents i les comissions específiques.

- Espai físic: Un espai propi per poder duu a terme la dinàmica del Servei, amb l'objectiu de promoure el sentiment de pertinença i mantenir el material dins d'una infraestructura fixa.
- Derivacions: Promoure les derivacions per part dels TEAES d'Educació de Secundària, a fi de facilitar i agilitzar els processos de derivacions, així com, poder establir plans de treball i intervencions conjuntes per abordar situacions de risc que es donen a l'escola.
- Comissions: Elaborar comissions de valoració per als expedients del programa dimensional i que puguin ser susceptibles per continuar el seguiment amb el Servei Especialitzat de Prevenció i Atenció als Joves (SEPAJ).

Servei d'Acompanyament Socioeducatiu per a Adolescents i Joves (SASAJ)

Des del Servei d'Acompanyament Socioeducatiu per Adolescents i Joves valorem necessari fomentar la coparticipació i el treball conjunt amb la resta d'agents implicats, ja sigui de forma Inter-ministerial, així com, amb els altres agents de la comunitat.

Finalment, per una millora del treball educatiu i facilitar així el procés de coordinació entre els diferents professionals del servei, seria adient disposar d'un espai exclusiu per l'equip tècnic i també els recursos humans necessaris per afrontar l'encomana.

Servei d'Acompanyament Familiar (SAF)

Arran de les avaluacions efectuades un cop finalitzades les dues edicions 2022, una de les quals va ser la prova pilot prèvia a l'aprovació del Servei, sorgeixen algunes necessitats a abordar en el futur.

Dins de les mateixes cal diferenciar entre:

- les millores en el funcionament i metodologia, derivades de l'avaluació continuada efectuada;
- les necessitats de millora en l'abordatge i abast de perfils, que han estat copsades a través del treball amb les pròpies famílies i professionals derivants;
- les novetats metodològiques a introduir per garantir la continuïtat del Servei;

Pel que fa a funcionament del servei

Millorar el circuit de derivació. Donades les dificultats envers les derivacions a la primera edició (poc volum i arribada desorganitzada de les propostes), per a la segona es va implementar una modificació que ha facilitat l'arribada de participants (derivacions obertes durant tot l'any, i comissió d'accés trimestral on es decideixen, d'entre les mateixes, els següents grups). Es pretén mantenir aquest sistema d'entrada, que agilitza la formació del grup i afavoreix l'adequació dels perfils.

Difusió i ampliació d'agents derivadors. Donada la demanda d'altres serveis que atenen a famílies amb menors a càrrec, es contempla continuar amb la difusió del servei i poder obrir a altres agents derivants (CSM, entre d'altres).

Necessitat d'espai i material propi. L'espai cedit ha facilitat trobar un recurs de guarda a les proximitats però ha suposat un problema logístic i d'inversió de temps (muntar i desmuntar la sala a cada sessió donat que és un espai compartit). Es proposa adaptar un espai propi que, en un futur, fomenti la identitat del servei i respecti la privacitat dels participants.

Tècnics referents

- ✓ Necessitat d'una tercera persona amb perfil psicòleg, i de preferència de l'àmbit de protecció a la infància.
- ✓ Distribució de la càrrega de feina amb l'àrea de procedència. Impossibilitat de compartir dos serveis amb el mateix volum.
- ✓ Necessitat de formació específica i continuada en la conducció de grups i en altres aspectes que es recullen en les diferents sessions.

Pel que fa a la metodologia

Adaptació dels continguts, i elaboració de material didàctic divers i adaptat.

Es preveu ampliar la inversió de temps en la recerca i elaboració de material didàctic i teòric per tal de donar resposta àgil i efectiva a qualsevol demanda de les famílies. Aquest fet permetria invertir o canviar l'ordre de les sessions, fer incís o aprofundir en temes que generin més controvèrsia o on es detectin més dificultats, etc. En definitiva, permetria la flexibilitat i donar resposta real a les necessitats d'un grup concret en un moment determinat.

Altrament, com es pretén també diversificar el perfil de famílies ateses, es pretén disposar de material que pugui ser susceptible de ser utilitzar i adaptat a qualsevol moment i casuística familiar. Part del mateix ha de ser adquirit, aspecte que cal tenir en compte en l'elaboració dels pressupostos.

Professionals col·laboradors

Seguint la línia ja iniciada, es pretén mantenir la col·laboració de professionals externs, de forma més o menys fixa. Altrament, s'introduirà la novetat de poder triar quina de les sessions genera un interès o dificultat especial, i es podrà sol·licitar suport específic en la seva conducció.

Pel que fa la continuïtat 2023

Ampliació de perfils

Enguany s'ha pogut observar que la necessitat d'acompanyament de les famílies va més enllà del que inicialment s'havia previst. Algunes de les derivacions rebudes no han pogut ésser ateses per trobar-se en moments vitals i situacions administratives diferents, fet que ens ha portat a considerar que no seria beneficiós incloure-les al grup ordinari. Així, es proposa diversificar el perfil de famílies, creant grups específics que donin resposta a situacions concretes. Actualment es preveu iniciar el 2023 amb un grup de famílies els fills de les quals es troben al CRAE, i un grup de pares no custodis però amb dret a visites.

Projecte de continuïtat en l'acompanyament

Per tal de no donar per finalitzar de forma abrupta el vincle generat, i amb la finalitat última d'esdevenir un punt de referència per a les famílies i un enllaç amb les seves necessitats, es proposa dur a terme trobades als 6 mesos d'haver finalitzat una edició. En les mateixes es pretén fer balanç i poder avaluar com han evolucionat, quines estratègies han après i implementat, i quins canvis han produït les mateixes. Altrament, el fet de mantenir aquestes famílies en actiu permet poder dissenyar programes de continuïtat i valorar si

poden ser susceptibles de participar en algun altre grup, així com detectar punts de millora que ajudin a dissenyar continguts de més alta qualitat i eficàcia.

Blog Servei d'Acompanyament Familiar

Durant l'any 2022 s'han efectuat diferents presentacions per tal de fer difusió de la creació del nou programa (premsa, XXSS, etc.). Altrament s'ha presentat el servei a tots els agents derivants, als comandaments i a la Fundació Anna Didi, que oferia una possible col·laboració pel que fa a la cessió d'un espai.

Aquesta informació però, no s'ha posat en mans de les famílies, els principals protagonistes. Per l'any 2023, es proposa crear un blog (o format similar) o es pugui publicar informació actualitzada, tips i publicacions en format pedagògic que esdevinguin un reclam per a noves famílies, que contribueixin al manteniment del vincle amb les que a han finalitzat la seva participació, i que faciliten la difusió continua del servei, dotant-lo d'identitat pròpia.

